

॥ विजयते श्रीभास्करभूषणभक्तः ॥
॥ श्रीपद्मनाथभट्टाभक्तः प्रसीदयुतभाष ॥

अष्टुत्तरसु श्रीगुसांठिभक्त

गद्य विज्ञापितम्

[अथ सस्कृत श्लोक तथा गुजरती भाषांतर सहित]

: प्रकाशक :

श्रीगोविन्दभक्त ट्रस्ट, सूरत.

वैश्वानराष्ट्रीनुं १९९९ना वर्षनुं सेप्टुम्बर

श्रीमद्विद्विज्ञापितम् अष्टुत्तरसु श्रीगुसांठिभक्त

नव विज्ञापितम्

विज्ञापित-१

विज्ञानपूर्वं एतत्तद्विज्ञापितम् श्रीपि विज्ञपी,
एतान् यत्सापेक्षो निज्यरसुदानी एत एवेतः
यतः स्वात्मानं स्वं निरूपय महेत्वं वज्रपते,
समीक्ष्यास्मन्नेत्रे शिशिरय निज्यस्यांयुज रसेः १

हे वज्रपति, आप आपना वरसुदानी एतान्सां
सापेक्ष शशो, एव पासे साधननी अपेक्षा राणशो तो एव
हुःपी यशे. इमडे प्रथम तो ये एव देवो. अने तेनी आपने
आनंद आपी शक्ति कोवी कृति कर्तुं माटे आप आपने
निरूपय साहान्य विज्ञपी आपना श्रीगुसांठिभक्त रसशी,
वहनास्वित्नां दर्शनशी, मारा अने नेत्रोने शांति आपो.

स्वहापान् जनाभि स्वकृतिविहितैः साधन शतै-
रसेवांसित्यक्तुं याप्युत्तरमना यद्यपि विलो;
तथापि श्रीगोपीजनपदपरागाधित शिरा-
स्वदीयोस्मृति श्रीवज्रपते न शोवाभि मुहितः. २

मारी कृतिशी करालेकां सेउडा साधनोष्ठी यष्टु असेध,
न निवारी शक्य जेवा मारा अति प्रथण दोषोने हुं अष्टु
छं. वणी अलिमान तो ये छे इ ते दोषोने लोण करवा

મન તૈયાર નથી. જો કે આપ વિશ્વ છો, સમર્થ છો. હું તેો કુવળ અસમર્થ છું. આપ દોષોના સમૂહનો નાશ કરી શકો છો. આપ હોવા છતાં પણ શ્રીગોપીજનોનાં ચરણકમલના પરબથી માટું મસ્તક અંકિત થયેલું છે તેથી હું આપનો જ છું. એટલે, હું વજપતિ ! મને આનંદ છે, શોભ્ય નથી.

ધૃતં યદર્થે વયુરેતદાસ્મીત્

તદિચ્છયા યદ્ભવિતા તદસ્તુ,

પ્રસો કૃપાલો યદિ રોગ્યતે તે

વિજ્ઞાપનીયં ન ક્ષમિષિ ક્ષિચિત્. ૩

જો પ્રભુને માટે આ હેતુ ધારણ કર્યો તેની ઇચ્છા સુબળ ભલે જો થવાયું હોય તે થાવ. હું દયાથી પ્રભુ આપને રુચી તે જ આપ કરશે છો, પછી અમારે પ્રાર્થના કરવા જેવું છે જ નહીં.

યમંતરેણ ક્ષણમપ્યશક્યં

યો માન્યમાનઃ સ દિનાન્યયુષિન,

નયામિ તેનાપિ વિના યદિત્યં

કિમસ્તિ કાપટયામિતોધિકં સ. ૪

જો પ્રભુ વિના એક ક્ષણ પણ રહેવું હું અશક્ય માનવી હુવી તેના વિના દિવસોના દિવસો આ પ્રમાણે હું વહી રહી છું, આથી વધુ કપટ માટું કયું હોઈ શકે ?

આસારૈઃ પીડિતં સ્વં

બ્રજમવિત્તુમધાદાશ્ચ ગોવર્ધનાદિ,

દાવાગ્નિ દહ્યમાનં

તમપિબદ્ધમિતાસથ ભક્તાર્તિણીતિઃ;

ગોપસ્ત્રી વિપ્રયોગા-

નલસુપશમયન્નેતિ ગોષઠં દિનાન્તે,

સોપિ શ્રીગોકુલેશઃ

કિમિત કટુણ્યા મામિદ્દોષેક્ષતે સ્વમ્. ૫

આતિ વર્ષાથી પીડિત પોતાના બજની રક્ષા માટે આપે શીઘ્ર ગોવર્ધન પર્વતને ધારણ કર્યો, ભક્તોની આર્તિ તથા ભયને ન સહી શક્તા એવા આપે વજજનોને દાહ કરતા દાવાગ્નિનું યાન કર્યું, ગોપીજનોનાં વિરહાગ્નિને શાંત કરવા આપ દિનાન્તે, સંધ્યાસમયે ગોશાળામાં પધારતા, એવા શ્રીગોકુલેશપ્રભુ અત્યારે મારી ઉપેક્ષા કરે છે તે શું કોઈ વિશેષ કટુણ્યા કરવા માટે છે ?

બનામિ મંદલાગ્યોહં યદર્થે ગોકુલેશ્વરઃ,

ભકતકલેશાસહિષ્ણુત્વરવભાવં કુરુતેનયથા. ૬

હું બાણું છું કે હું કમનસીબ છું કેમ કે ભક્તોયું હુંબ ન સહી શકનાર પ્રભુઓ, શ્રીગોકુલેશ્વરે તેમનો એ સ્વભાવ મારે માટે ફેરવી નાખ્યો છે.

આશાતુષ્ણાવલંબેન ત્વદ્વિયોગાધિવારિધિમ્,
અનુબ્રહ્ગારિથોતિતરાધિહ તરામ્પદમ્. ૭
આપના વિયોગબંધાના સસુદ્રમાં આશાર્થી તણુખલાના
આધારથી રહી છું, આપના અનુબ્રહ્મના પ્રતાપે તેને તડું છું
અને તરીકા જ.

અંબુદસ્ય સ્વભાવોયં સમયે વારિ સુંચતિ,
તથાપિ ચાતકા ખિન્નો રટયેવ ન સંશયઃ. ૮
સેવનો તો એ સ્વભાવ જ છે કે સમય આવ્યો જળવર્ષા
કરે તો પણ તૃપાથી ખિન્ન ચાતક તેવું રટણ કર્યા જ કરે
હિ એમાં કોઈ સંશય નથી.

યદાપ્યહમપરાધી તથાપિ તવ ચરણસેવકાસ્મયેવ,
એવં સત્યેવં મયિ કરણં નૈવોચિતં નાથ. ૯
જે હું, હું નાથ ! હું અપરાધી છું તો પણ આપના
ચરણનો સેવક છું તેથી ચરણસેવકનો ત્યાગ કરવો એ
આપને માટે યોગ્ય નથી.

કાલકર્માધીનતાં યત્કરેણિ મયિ સુન્દરઃ,
તદભ્યનુચિતં યસ્માન્ત્વદીયોસ્ચુરતીકૃતઃ. ૧૦
હું સુન્દર, કાલ કર્મની અધીનતા આપ મારામાં
કરી છે તે પણ યોગ્ય નથી કેમકે હું આપનો છું,
આપનો અંગીકૃત છું.

સ્વતંત્રતેન મયાદાં મનુષે નૈવ ચેત્પ્રભો,
શ્રીગોકુલપ્રભુરસિ તેનેવં દીનતાં શુભે. ૧૧
હું પ્રભુ આપ સ્વતંત્ર છો, મયાદાને જાણતા જ નથી,
શ્રીગોકુલના, ગણોના સસુદાધના, ભક્ત સમૂહના પ્રભુ છો,
પતિ છો, તેથી હું આ પ્રમાણે દીનતાથી કહું છું.

સર્વસાધનશૂન્યોહં સર્વસામર્થ્યવાન્ ભવાન્
શ્રીગોકુલપ્રાણનાથ ન સ્વાચ્ચોહં કદાપિ વૈ. ૧૨
શ્રીગોકુળના પ્રાણનાથ, હું તો સર્વ સાધનોથી રહિત છું અને
આપ સર્વ સામર્થ્યથી શુક્ત છો માટે હું કદાપિ ત્યાગ્ય નથી.

યત્કરિખ્યસિ તન્નાથ સ્વત એવ કરિખ્યસિ,
અતો સુહુઃ કિં વદામિ શ્રીગોપીજનવલ્લભ. ૧૩
હું નાથ, આપ જે કરશો તે આપની ઇચ્છાથી જ કરશો,
આમ હિ તો પછી હું શ્રીગોપીજનવલ્લભ વારંવાર હું શું
કહું; શી વિનંતી કહું ?

એકાપિ રેણુર્વજશ્ણણાઠયાઃ
પાર્તુ ક્ષેમઃ સર્વત એવ સર્વમ્,
અપ્રોષતપાદસરોજરેણુ-

સમાથ જળની આણુષણુરેય આપના ચરણકમલની એક
પણુ રજ સર્વ રીતે સર્વને યાવન કરવા સમર્થ હિ ત્યારે
જ્યારે એ ચરણકમલની અપ્રોષ-સર્વ રજથી મારું સર્વસ્વ
સનાથ થયું હિ, પછી મને શો ભય છે ?

ધુણ્ણી ટવરેવ ચોતરંતશ્ચરતિ પ્રાણુભૂતામશીષસારમ્,
અપગાપ્ત્યતિ નાપ્યુપાયલક્ષ્મૈર્વજનાથ પ્રણુપઃ સઃ કિં સુખાય. ૧૫

હુ વજનાથ ! જે અંદરને અંદર જ રહે, કદી બહાર નીકળતો નથી, તે પ્રાણ્ણીઓના પ્રાણને અને લાકડાની ભીતરના સત્ત્વને અંદર રહીને ખાઈ જનારા શ્રીરામની જેમ લાખ ઉપચોથી પણ બહાર ન નીકળે તેવો આપના પ્રણેનો સ્નેહ શું સુખ આપતો હશે ?

ત્વન્નાસોરચારણિપ્યરિત ન જ્યેષ્ઠવધિકારિતા,
અદૌકિક્તવાત્વન્નારન્ત્વદ્વાચોદૌકિક્તવતઃ. ૧૬

એવાં સત્થાપિ જનામિ ત્વન્નામદિપ્રભાવવિત્,
ઉદરેવ સ્વયોગ્યાં તાં કુર્વાંરેવ હિ રાજતે. ૧૭

હુ પ્રભુ તમારા નામનું ઉચ્ચારણ કરવાનો પણ જીવનો અધિકાર નથી, કારણ કે આપનું નામ અદૌકિક છે અને જીવની વાણી દૌકિક છે. છતાં પણ આપના નામનો પ્રભાવ હું જાણું છું. જે ક્ષણે જીવ આપનું નામ લેવા ઉચત થાય છે, તે જ ક્ષણે આપનું નામ લેવાની અદૌકિક યોગ્યતા દૌકિક વાણી પ્રાપ્ત કરી લે છે.

ત્વદંગીકૃતયો જ્યેષ્ઠવધિકારા યતઃ પ્રણો,

અતસ્તે ન વિચારાહ્ણીઃ કૃપાં કુરુ કૃપાનિધિ. ૧૮

હુ પ્રભુ આપે જીવનો અંગીકાર કર્યો છે, તેટલો જ જીવમાં અધિકાર છે. માટે તેનો વિચાર કરવો આપને યોગ્ય નથી. આપ કૃપાનિધિ છો માટે કૃપા કરો.

સાધિતા ભવતુ સાધિતાર્થતા
આધિતાથ વિહિતાધિકારિતા,

ક્રવાપિકાપિ ગતિસ્તુકારમ્પૃહં

રાધિકાચરણુદાસિકા પરમ્. ૧૯

મારા સિદ્ધ થયેલા અર્થો ભલે મને આધિ-માનસિક પીડા કરેા અને વેદવિહિત અધિકાર ભલે મને બાધક થાવ, માની ગમે તે અને ગમે ત્યાં સ્થિતિ થાવ, હું પ્રસન્ન છું. કારણ કે શ્રીવાથાજીનાં ચરણની દાસી છું.

મદીયોયમિતિ જ્ઞાત્વા ન કર્મસૈર્વં પ્રસીદસિ,
યાદશસ્તાદશો વાહં તવ ચૈત્ કિ વિદાંખસે. ૨૦

આ જીવ મારો છે, એવું જાણી આપ કયા જીવ પર પ્રસન્ન નથી થતા, દયા નથી કરતા ? હું ગમે તેવો તો પણ આપનો જ છું. છતાં આપ વિદાંખ કેમ કરેા છો ?

આચાર્યચરણૈરકૃતં દૈન્યંત્વતોષસાધનમ્,

સ્વદપં બહુતરં વાપિ તદસ્તીતિ પ્રસીદ મે. ૨૧

હુ નાથ, આચાર્યચરણની આસા છે કે આપને પ્રસન્ન કરવાનું સાધન માત્ર દીનતા જ છે, એ દૈન્ય શોડું કે વધુ મારામાં છે તેથી આપ મારા પર પ્રસન્ન થાવ.

પ્રભુસ્વસેવ મે નાથ યદ્દશોષિ વરં હિ તત્ ,

તથાપ્યધીરતાસેવ માનસં સેવદાંખતે. ૨૨

હુ પ્રભુ, આપ જ મારા નાથ છો, જે કરશેા એ ઉત્તમ જ હશે, છતાં પણ માહું મન હવે અધીરું થઈ ગયું છે.

યદિ પ્રસન્ન એવાસિ ત્વદીયોહં ન ચાન્યથા,
 ન ચોહં તથૈવાસ્મિ સ્મર સ્વાનુગ્રહં મયિ. ૨૩
 હુ નાથ, આપ પ્રસન્ન હશે તોયે હું આપનો જ છું,
 અન્યનો નહીં અને અપ્રસન્ન હશે તોયે આપનો જ છું,
 અન્યનો નહીં માટે આપે મારા પર કરેલા અનુગ્રહનું
 સ્મરણ કરો.

યાદશી મે કૃતિર્નાથ તસ્યાઃ ક્લમિહં ક્ષિત્, ૨૪
 યાદશસ્ત્વં પ્રભુઃ ક્ષિ તુ તાદૃગેવ વિધીયતામ. ૨૪
 હુ નાથ, જેવી મારી કૃતિ છે, તેવી કૃતિનું આણું કળ
 ક્યાં સુધી લોગવીશ ? પણ આપ તો પ્રભુ હો તે પ્રમાણે
 આપને ચોખ્ય લાગે તે કરો.

અપિ મે સાપરાધસ્ય શિક્ષિતસ્યાપ્યબ્નતઃ,
 હા નાથ પાલનીયસ્ય ક્ષિમુપેક્ષાવિતા તવ. ૨૫
 હુ નાથ, હું અપરાધી છું, અજ્ઞાન છું, આપનાથી
 રક્ષણ પામવા ચોખ્ય છું તો શું હું આપના દ્વારા ઉપેક્ષા
 કરવા લાયક છું ?

❦

લક્ષ્મીપત-૨

યદિ તુષ્ટાસિ સ્થિત વા ત્વમેવ શરણું મમ,
 મારણે વારણે વાપિ દાસીનાં નઃ પ્રભુર્ગતિઃ. ૧
 હુ નાથ ! આપ તુદ હો કે રુબદ હો, પ્રસન્ન હો કે
 અપ્રસન્ન હો, મારું શરણ આપ જ હો. હુ પ્રભો ! આપ
 મારે, વારે કે ટોડા અમારી-દાસીઓની ગતિ-આશ્રય,
 અમારા પ્રભુ આપ જ હો.

ત્વદ્વિચોગો ય આદો મત્ શ્વસો નિરગમદ્ બહિઃ,
 તેનૈવ સહ ચોત્ પ્રાણા ન યથુરતર્હિ ક્ષિ શુભે. ૨
 હુ પ્રભો ! આપના વિચોગના કારણે મારો જે પ્રથમ
 શ્વાસ બહાર નીકળ્યો તેની સાથે જ મારા પ્રાણ ન નીકળી
 ગયા, તો હવે શું કરું !

નિરપત્રપતાં ચાન્યાં ક્ષિ શુભે ચોહમીદશા,
 સંગમશાં કરોરચેવં વિચારાલ્લિનપાપિનીમ્. ૩
 હુ નાથ ! આપના વિચોગે પ્રાણ ન ગયા એવી નિર્દોષ
 હું, મારી બીજી નિર્દોષતાની તો શી વાત કરું ? આમ
 હોવા છતાં વિચારાદિથી પણ ફર ન થઈ શકે એવી આપના
 સંગમની આશા હું રાખું છું.

એવં સતિ ત્વદીયસ્ય ત્વમેવ શરણું મમ,
 ગોકુલેશ ક્ષિમપસ્તુ ત્વં મા મા ત્વજ ક્ષિ પરઃ. ૪
 હુ પ્રભો ! આમ હોવા છતાં હું આપની છું, આપ જ
 મારું શરણ છો. હુ ગોકુલેશ ! ગમે તે થાવ, પરતુ આપ
 મને છોડી ન શકો, બીજું કંઈ મારે ન લેઈએ.

त्वं विद्युत्तस्य ज्वरस्य नित्यता। मारुतुं कस्यचिद्,
 किन्तु तक्षण्यु ज्ञेवास्य नाशो ज्ञेव प्रलेश्वरः। ५
 तु प्रलेश्वर ! जे ज्वर आपने। विशेषी थाय, तेनी
 नित्यता क्यारिय न लुशो, परन्तु ते ज पणे तेनी। नाश थलो।

तोषसाधनराहित्यं यद्यथस्ति मयि प्रक्षो,
 तथापि सङ्क्षेपार्थं त्वय्यरतीत्यहमङ्कलमः। ६

तु प्रक्षो ! आपने सतोषवातुं इधर साधन माराभां
 नथी। छतां आपने विषे-आपनाभां जे सङ्ख ज्यैश्वर्य छे
 तेथी भने कलेश नथी, कलेशरहित छुं।

यद्यपि त्वदृपायोज्यं पानं नास्ति तथापि तु
 त्वमहसिद्धिप्राप्तं कर्तुं पितरं वीक्ष्य मे प्रक्षो। ७

तु प्रक्षो ! आपनी कृपाने योज्य पान छुं नथी छतां
 यखु मारा पितररखु पर दंडित करी, ज्येभनी आदीथी, आपे
 मारा पर कृपा करवी योज्य छे।

महत्सदोषवार्थं या पराश्रयकृतिर्मम,
 निसर्गदोषान्तन्नाशोपीह कथंस्वयैव हि। ८

तु नाश ! नांना तु मोटा अर्थने माटे, स्वभावदोषथी,
 जे पराश्रयकृति अन्याश्रय माराथी थयो। हिय तो तेनी। नाश
 आपे ज करवो लोडिओ।

सर्वज्ञे त्वयज्ञातरः किं वदिस प्रजयालक्ष,
 सर्वथाहं त्वदीयैस्त्रिभु सांन्ययः सपरिग्रहः। ९

तु प्रजयालक्ष ! सर्वज्ञ ज्येभा आपनी समस्त, कुवण
 आसानी ज्येभा छुं थुं कहुं ? ओटवी ज विनांति तु परिवार
 आपने परिग्रह साहित सर्वथा छुं आपनी ज छुं।

सर्वथा स्वीयतां राधाप्रिय ज्ञान्वा सदा मयि,
 यत्किरिष्यसि तत्सर्वं सादवेवेति मतिर्मम। १०

तु राधाप्रिय ! सर्वथा छुं आपनी ज छुं ज्येभ
 आप मारा विषे जे कडिं करशा ज्ये भधुं साहुं ज ज्येभ
 छुं भातुं छुं।

करयाञ्चे कथयाम्यादि मनोद्गुःभरय संततिम्,
 प्रज्वलीशविशेषोऽधिकमज्जः शपि न दश्यते। ११

तु सज्यो ! मारा मनना दुःखनी वातो छुं ज्येभनी
 कहुं ? प्रज्वलीशना विशेषसाज्यरसां मज्ज ज्येभा
 इधपिषु मने
 देखाती नथी।

यत् द्वैन्यं तोषहेतुस्ते आचार्यैः प्रकटीकृतम्,
 विना साधनसंपत्तिं तेन चोस्ति स्थिरं मनः। १२

इधपिषु साधनसापत्ति विना, आपनी प्रसन्नता
 माटे
 जे दीनतातुं साधन आचार्यवरखु (श्रीमहाप्रखुज्ये) प्रगट
 कथुं छे, तेथी माहुं मन स्थिर रहि छे।

ત્વદર્શનાદતે નૂનં દિનાનીમાનિ દ્વપતે,
 વૃથા યાંતિ ત્વદીપસ્ય નાથ ત્વં દર્શયાંતિકમ્ . ૧૩
 નાથ ! હું આપની છું, આપનાં દર્શન વિના, હું
 હૃદયના યતિ ! આ દિવસો વૃથા બચ છે. માટે મને સમીપ
 લઈ દર્શન આપો.

મયિ યદ્યપિ નૈવાસ્તિ ત્વત્પ્રસાદનકારણમ્,
 તથાપિ સ્વીકૃતં દૈન્યં મત્વા કાર્યા કૃપાનિશમ્ . ૧૪
 આપને પ્રસન્ન કરવાના કારણરૂપ દૈન્ય ભે કે મારામાં
 છે જ નહિ, તેમ છતાં યજ્ઞ આપની માનીને આપે મારા પર
 કૃપા કરવી ચોખ્ખ છે.

ત્વત્ વિપયોગદહનબ્જવિતાસયો મે
 યત્સંસ્થિતાઃ કથમપીદમ્તીવ ચિત્તમ્,
 ભો જીવિતેશ મમ યાન્તિ કથં દિનાનિ
 શૂન્યાનિ તે સ્મિતસુખાખ્જવિલાકનેન . ૧૫

હુ પ્રભો ! આપના વિયોગની આગળી જલ્દતા મારા
 પ્રાણુ હજી કેમ કરીને ટકી રહ્યા છે એ અતિ વિચિત્ર છે.
 વળી હું જીવિતેશ ! આપના હૃદયસુકત સુખારવિન્દનાં
 દર્શનથી શૂન્ય એવા દિવસો કેમ કરીને ધસાર થાય છે એ
 યજ્ઞ અતિ વિચિત્ર છે.

અપિજીવિતનાથ મન્મતો શુદિતંત્વત્કનંસમીશ્વિતુમ્,
 વ્યથતે સતતં સસુસ્તુકં નય માં ત્વત્કપંકર્ણતિકમ્ . ૧૬

વળી, હું જીવિતનાથ ! મારું મન, આપના લલિત
 શ્રીસુખનાં દર્શન માટે સદૈવ લાલચિત અને વ્યથિત રહે છે.
 માટે મને આપના ચરણકમળની સમીપ લઈ બાવ.

ઇદશઃ ક્ષેપરાશિસ્તિ હૃદયેશ ન વૈદ્યન્યાહમ્,
 ચેનાંતરાય જ્ઞાતાવાન્ શ્રીસુખલોકને મમ . ૧૭
 હું હૃદયેશ ! મને સમજ નથી યરતી કે એવો તે મારો
 કયો અપરાધ હશે જેથી મને આપના શ્રીસુખનાં દર્શનમાં
 આવો અંતરાય આવી યરશે.

સ્વાત્મના દુરાપત્વં જ્ઞાત્વાપ્યાશાં કરૈમિ યત્,
 જ્ઞાંતોસ્તન્યહં ન વૈતીશ ન બને કર્વાણિ કિમ્ . ૧૮
 હું ઇશ ! સર્વ રીતે આપની પ્રાપ્તિ દુર્લભ છે એ
 બાલુવા છતાં આપની આશા રાખી રહી છું; જેથી મને જ્ઞમ
 તો નથી થયો. એની બાલુ થતી નથી. શું કરું એ સમબલતું નથી.

શ્રુતિર્થત્યાહ ગોપીશ સાધનપ્રાપ્તતાંવયિ,
 તન્મે ન ખેદહેતુર્પ્રસાધનં નાસ્તિસેષ્ટવપિ . ૧૯
 હું ગોપીશ ! શ્રુતિએ જે જ્ઞમ કહે છે કે સાધનથી
 આપ પ્રાપ્ત થતા નથી તો તે મારા ખેદનું કારણ નથી.
 કેમકે મારામાં રથપણ સાધન છે જ નહીં.

ત્વદીપત્વં ત્વદીપત્વં ત્વદીપત્વં યદ્દસ્તિ મે,
 તદેવ ક્લૈમિસાત્મશાસ્ત્રતઃ પ્રમિનોત્પ્રયહમ્ . ૨૦

હું નાથ ! હું આપની છું, આપની છું, આપની છું;
એવો જે વ્હીયપણનો ભાવ મને છે એજ ક્ષણ છે એવું
આત્મશાસ્ત્રથી અનુમાન કરું છું.

તથાપિ મનનેવવયુઃપ્રભૃતીનાં વ્રબધિપ,
સાક્ષાત્વચ્યુપશોગાં મે મનઃ કામયતેતરામ્. ૨૧

હું વ્રબધિપ ! આમ છતાં પણ મારાં નેત્રો, હૃદ આદિ
સર્વ અંગોનો આપનામાં સાક્ષાત ઉપલોભ થાય, એ સર્વનો
આપનામાં વિનયોભ થાય, એ પ્રકારે મારું મન કામના
કરે છે.

વ્રહ્મંતરંગભક્તોશ્ચિપદ્મદાસ્યાં વ્રજેશ્વર,
વ્હીયતાયાઃ ક્લમિત્યહં મન્યે ન ચેતરત્. ૨૨

હું વ્રજેશ્વર ! આપના અંતરંગ ભક્તોનાં ચરણકમળોનું
દાસ્યપણું એજ વ્હીયતારું—આપના થવાનું ક્ષણ છે, એથી
થીજું કૃષ્ણ ક્ષણ નથી એમ હું મારું છું.

યદુક્તં તાતચરણૈઃ શ્રીકૃષ્ણઃ શરણું મમ,
તત એવાસ્તિ નૌશ્ચિત્યસૌહૃદ પારલૌકિક. ૨૩

હું નાથ ! તાતચરણે (શ્રીમહાપ્રભુજીએ) જે આસા કરી
છે કે શ્રીકૃષ્ણ મારું શરણ છે, એથી તો મને આ લૌક અને
પરલૌકમાં નહિતતા છે.

ઇતિ વસ્તુસ્થિતૌ સત્યામપિ વ્રત્વદન્તંશુભમ્,
દૃષ્ટું કામયતે ચેતઃ સત્તિમતેક્ષણ મોહનમ્. ૨૪
આમ હોવા છતાં પણ આપના હાસ્યશુકલ તેમજ
મોહક દૃષ્ટિશુકલ મુખપાર્શ્વવન્દનાં દર્શન કરવા માટે મારું
ચિત કામના રાગે છે.

નાન્યાસ્તિ કામના હૃદસ્થિતિરેતાદશી મમ,
નોચિતા તાવક્ષીનસ્ય વિજાતિરિયમેવ ચ. ૨૫

હું નાથ ! મને કૃષ્ણ અન્ય કામના નથી. માત્રી એટલી
જ વિનતિ છે કે હું કે જે જે આપની છું તેની આવી
હેહસ્થિતિ ભવિત નથી.

વિસર્જિત-૩

યદ્દેન્યં ત્વદ્દુષાહિતુર્ન તદ્દસ્તિ મમાણુવપિ,
 તાં કૃપાં કુરુ સવિદ્યા યથા તે દૈન્યમોનુયામ્. ૧
 આપની કૃપા સેળવવા જે દીનતા બેઠકો તે સારમાં
 રચ્ય પણ નથી, તેથી હું શશિકાલના ઈશ, આપ મારા પર
 ઝોળી કૃપા કરો જેથી તેવી દીનતા મને પ્રાપ્ત થાય.

સર્વોપાં જીવનં લોહિ દૃષં સર્વોર્થસાધકં,
 ઝલાન્યોક્તકસકં જતમધુના મમ જીવિતમ્. ૨
 લોકમાં બધાં જીવન સર્વ પ્રકારના અર્થને સાધનારું
 સં નિહિળવું છે, જ્યારે હુમણું મારું જીવન ઝોકમાત્ર
 ઝલાનિના ક્ષણને આપનારું બન્યું છે.

કર્તું પુનર્યથાકર્તુમન્યથાકર્તુમીશ્વરે,
 સામથ્યં યન્મયા દૃષં ત્વચ્ચેવાતો ન સંશયઃ. ૩
 હું ઇશ્વર ! કરવાને, ન કરવાને તેમજ અન્યથા કરવાને
 આપ સમર્થ છો, આણું સાથે અર્થ સં આપનામાં જ બંધું છે;
 તેથી મને કોઈપણ પ્રકારનો સંશય નથી.

તં ન પરથામિ યસ્યાગ્ને વાતાં સ્વસ્ય મનોગતાં,
 ઉક્ટવા તદુત્તરં લખન્વા મનો વિશ્રામયે ક્ષણમ્. ૪
 મારા મનમાં રહેલી વાત જેની આગળ કરી શકું એવું
 કોઈ મને કોઈપણું નથી. જેથી કહેલી વાતનો ઉત્તર સેળવી
 ઝોક ક્ષણ પણ મનને શાંત કરું.

અતીવ નીચા મંત્રાણા મૂર્ખાં અપિ ગતનયાઃ;
 સ્વસ્થિસ્થયોગ્યકાલેપિ યત્સિતકંતિ સંપ્રતમ્. ૫
 મારા પ્રાણ અત્યંત નીચ, મૂર્ખ બને લાજ વિનાના છે;
 અત્યારના અયોગ્ય કાળમાં (ચિરકાળમાં) પણ પોતાની સ્થિતિ
 દેહમાં કરી રહ્યા છે.

શાસ્ત્રં નિયામકં તાવધાવતપૂર્ણાં કૃપા તુ તે,
 કૃપયા તે ન પૂર્ણસ્ય નૈવ શાપિ નિયામકઃ. ૬
 આપની પૂર્ણ કૃપા થાય ત્યાં સુધી જ શાસ્ત્ર નિયામક છે,
 તેમની અર્થલેખું માન રખાય છે, આપની પૂર્ણ કૃપા થયા
 પછી કોઈપણ નિયામક રહેતું જ નથી, શાસ્ત્રમર્થલેખોનો
 લગ જ થઈ જાય છે.

સુલગા ઝોવ જનંતિ પ્રિયસૌભાગ્યજં સુખં,
 તક્ષીનાચારત્તદીયેતિ પ્રસિદ્ધિઃ શરણું સાપિ. ૭
 હું સગી, સૌભાગ્યવતીઓ જ પ્રિયના સૌભાગ્યથી ઉત્પન્ન
 સુખને જાણે છે, સૌભાગ્યહીન મારે તો, આપના છીએ,
 ઝોળી પ્રસિદ્ધિ શરણું છે.

પ્રિયસંગમસાહિસાદ્વ્યથાઃ સર્વો મનોરથાઃ,
 નિરપચપતાસિદ્ધયૈ જીવાસિ સાપિ સાંપ્રતમ્. ૮
 હું સગી, પ્રિય શ્રીજીવર્ધનધરના સંગમ વિના બધા
 મનોરથો વ્યર્થ છે, માત્રી નિર્લજ્જતા સિદ્ધ કરવા મારે જ
 હવે હું જીવું છું.

ન લક્ષ્મસ્તાદશઃ ક્ષાપિ યસ્ચાગ્રે સ્વમનોગતાં,
 વાતાસુક્ત્વા સ્વામાત્માનાં ક્ષણું વિશ્રામયાન્મહમ્. ૯
 જેની આગળ મારા મનમાં રહેલી વાત કહીને મારા
 આત્માને એક ક્ષણ હું વિશ્રામ આપું એવું કહાપણ મને
 ન મળ્યું.

અથ ક્ષો વા પરશ્વો વા કદાચિત્ કૃપયિષ્યતિ,
 નાથ ઇત્યાશયા સર્વ ગતં જન્મ કરૌમિ કિમ્. ૧૦

હે નાથ, આપ મારા પર આજે, કાલે, પરમ દિવસે કે
 ક્યારેક તો કૃપા કરશો જ એવી આશાથી સર્વ જન્મ વાલી
 ગણો, હવે હું શું કરું ?

તથાપિ ભક્તૃપાકાંક્ષા મનો ચે નિરપનયં,
 કંવા હૈતું સુનિશ્ચિત્ય કરૌતીતિ ન વૈદમ્યહમ્. ૧૧

માટું નિર્હંજ્જ મન આમ છતાં પણ કયા કારણથી
 નિશ્ચય કરીને આપની કૃપા માટે આકાંક્ષા રાખે છે, આશા
 સેવે છે, તેની મને બહુ નથી પડતી.

સ્વભાવતઃ સદા મેધઃ સર્વેષાં જીવનપ્રદઃ
 ળને તસ્યવ દૌર્ભાગ્યં સોપિ યત્તમુપેક્ષતે. ૧૨

મેધને! એ સ્વભાવ છે કે સર્વને એ જીવન રૂપ જળ
 આપે છે, આવો સુંદર સ્વભાવ જેનો છે એ મેધ પણ બ્યારે
 કહાની ઉપેક્ષા કરે ત્યારે તો તે જીવનું જ દુર્ભાગ્ય છે એવું
 મને સમભય છે.

ત્વીયત્વમપિ જાત્વા મયિ કાલાદયઃ પ્રભો,
 પ્રથવંતિ તતો મન્યે ભક્તૃપાશન્ત્યતામપિ. ૧૩

હે પ્રભો, હું આપનો છું એમ બહુવા છતાં કળાદિ
 ચોતાતું બળ મારા પર ચલાવે છે તેથી તમારી કૃપાથી હું
 શૂન્ય છું, રહિત છું એમ મને લાગે છે.

વિજાતૌ વાપરાધિ વા પાપૃ૩ વા મદુક્રતયઃ
 પર્યાવસ્યતિ કુચ્ચિતિ ન જ્નેહં વિમૃહધીઃ. ૧૪

મારી ઉદ્ધિઓ-ઉદ્ધારો વિચિત્રમાં, અપરાધમાં કે
 પાપમાં પરિણમે છે તે ખતિ મૂલ યુદ્ધિ હિાવાથી મારી
 સમજમાં આવતું નથી.

રાબ્યચોગ્રે તદાકાંક્ષા દંડાવાપ્યૈ યથા ભવેત્,
 ભસ્યૈવાયામહં તાદૈકં તદવાપ દશામિમામ્. ૧૫

રાબ્ય કરવાને અચોગ્ય બે રાબ્ય કરવાની આકાંક્ષા
 રાખે તો જેમ તેને દંડ જ મળે તેમ આપની સેવાને અચોગ્ય
 હું સેવા કરવાની આકાંક્ષા રાખું છું તેથી જ આવી દશા
 આપે થઈ છે.

સ્વીયં કૃતાપસં ચૈત્વં દ્વૈસ્થં કુરુષે યદિ,
 ઇતઃ પરોધિકા દંડસ્ત્વધીયસ્ય ન વિધતે. ૧૬

બે કહાઈ આપનો જ હિાવ અને તેણે આપનો અપરાધ
 કર્યો હિાવ તો આપ તેને આપનાથી દ્વૈ કરો એથી વધુ
 અધિક દંડ આપના એ જીવને છે જ નહીં.

વિશેષોઃ યાથતે તાવત્ યાવત્ દ્વેષ તે સ્થિતિઃ,
 યદા યદ્વિસ્તદા નતિ વિચિત્રેયં સ્થિતિસ્તવ. ૧૭
 હૃદયમાં વ્યાંસુધી આપની સ્થિતિ છે ત્યાંસુધી વિશેષ
 યાધ્.કરે છે, આજની બહાર સ્થિતિ હિય, સાક્ષાત દર્શન
 હિય ત્યારે યાધા થતી નથી, આપની આવી સ્થિતિ વિચિત્ર
 છે, અદ્ભુત છે.

ભુર્લ્લોગિવ મદોષા નિસ્સરત્યેવ સર્વતઃ,
 તથવાનન્યગતિઃ ત્વક્ષમોતિ ન મે લયમ્. ૧૮
 જોજીવનની ચારે બાજુથી યત્રો નીકળે છે તેમ મારા
 દોષો ચારે બાજુથી કૂટી નીકળે છે, તો યજુ આપ મારી
 અનન્ય ગતિ હિવાથી મારા પ્રત્યે આપની ક્ષમા છે તેથી મને
 કૃષ્ટ લય નથી.

બલિષ્ઠા યપિ મદોષા ત્વક્ષમાગ્નેતિ દુર્ખલાઃ,
 તસ્યમ્ ઈશ્વરધર્મત્વાદોષાણાં ભવધર્મતઃ. ૧૯
 આપની ક્ષમાશક્તિ આગળ, મારા દોષો અત્યંત
 બળવાન હોવા છતાં યજુ અતિ દુર્ખળ છે, આપની ક્ષમા
 આગળ દોષોની કૃષ્ટ વિસાત નથી; કરણ ક્ષમા ઈશ્વરધર્મ
 છે, અચારે દોષ તો વધર્મ છે.

મત્પ્રાણાનાં સ્વતો લબ્ધ્વ નૈવાસ્તિ પરતોપિ ચ,
 પ્રાપ્યાપ્યવસ્થાં તો યાંતિ ઇહામુનં ચ ગાર્હિતામ્. ૨૦
 મારા પ્રાણો પોતે તો લબ્ધ્વ વિનાના છે જ, જોમને
 યીજાની પશુ લબ્ધ્વ નથી. આ લોહ તથા પરલોહમાં આવી
 નિન્દિત અવસ્થા થવા છતાં તે નીકળી જતાં નથી.

ત્વદર્શનવિહીનસ્ય ત્વદાયત્તસ્ય ભવિતમ્,
 વ્યર્થમેવ યથા નાથ દુર્ભાગ્યાઃ નવં વયઃ. ૨૧
 જેને આપનો આશ્રય હિય છતાં આપનાં દર્શનથી
 રહિત રહેવું પડે, તેવું ભવન, હે નાથ, વધવાના
 નવચૈવનની જેમ વ્યર્થ છે.

ગતઃ સ કલો યત્પ્રાપ્તિસ્તુદર્શકકૃપા મયિ,
 ઇદાનીમીદશઃ કલો યત્તવં દબોપ્યથેપિ ન. ૨૨
 મારા પર આપની સુદર્શક કૃપા હતી એ કાળ તો
 વીતી ગયો, અત્યારે તો એવો કાળ છે કે આપ દંભિતપથમાં
 યજુ આવતા નથી, દર્શન થતાં નથી.

ત્વદીયાનાં સુખં દુઃખં ન લોકસદશં ભવેત્,
 ત્વસેવાયાં સુખં સર્વં નો ચેત્તસ્ય વિપર્યયઃ. ૨૩
 જે ભવો આપના જ છે તેમને લોકની જેમ સુખ-દુઃખ
 થતું નથી, આપની સેવામાં તેમને સર્વ સુખ છે અને સેવા
 વિના સંપૂર્ણ દુઃખ છે.

મત્વા સ્વદીયતાં નાથ શેષિણ કૃપયા તવ,
 તાડનં લાલનં શૈવ પરમાનંદં મમ્. ૨૪
 હે નાથ, હું આપનો છું એમ ગણીને આપ શેષથી
 માહું તાડન કરશો કે કૃપાથી માહું લાલન કરશો, તો એ
 યને મારે માટે તો પરમ આનંદને આપનારાં છે.

ત્વદ્વિદ્યુક્તસ્ય જીવસ્ય વ્હીયસ્યાપિ નિત્યતા,
સંગં વિના ન યૌવાસ્તુ વિજ્ઞાપનમિદં મમ. ૨૫

જે જીવો આપના છે અને આપનાથી વિચોળ પામિલા છે તેવા જીવોનું જીવન આપના સંગ વિના કદી રહીશો જ નહીં, એટલી માત્રી વિશ્વવિત છે.

વિશ્વવિત-૪

યાદ્યભાગ્યં પુરોસિદ્ધ્યત્ તન્મહત્ત્વં ન વૈદ્વચ્ચદં
ચેનાસ્તીત્વદ્વ્યા પૂર્ણાં સુદર્શિભતરા મયિ. ૧

હું નાથ, પ્રથમ મારું જે ભાગ્ય હતું અને જે ભાગ્ય વડે મારા પર આપની દુર્લભ કૌભી સંપૂર્ણ કૃપા હતી, તે ભાગ્યનું મહત્ત્વ હું બાલુક શકતો નથી.

મા જીવતાત્ વ્હીયો યસ્તવ સેવા વિવર્જિતઃ,
સત્યા વિજ્ઞાન્તિરેષા સે નાથ ત્વં મનુષે યદિ. ૨

હું નાથ, જે જીવ આપનો છે તે આપની સેવાથી રહિત થાય તો તે જીવ તે જ ક્ષણથી ન જીવેશો, કોની માત્રી સાચી વિશ્વવિત છે, પણ તે આપ માનો ત્યારે.

સ્વસ્થિયચેયોગંમત્વાપિ મચ્છરીરં મમાસવઃ,
યન્નત્યજંતિ તેનાહં મન્યે તાદિરપત્રપાનં, ૩

હું નાથ, મારા પ્રાણને ચોતાની સ્થિતિ ક્ષત્રીરમાં બનાવી રાખવી ચોખ્ખા લાગતી નથી જ્યાં પણ તે ક્ષત્રીરને છોડતા નથી તેથી હું મારું છું કે તેઓ નિર્લજ્જ છે.

ત્વદ્વ્યાતઃ પુરા નાથ મથા કલાદયઃ પ્રથો,
તુન્હીકૃતાઃ સાપ્રતં માં બાધંતે ત્વદ્વ્યાં વિના. ૪

હું નાથ, આપની કૃપાથી મેં અગાઉ કલાદિકનો તિરસ્કાર કર્યો હતો તે જ કાલ વગેરે હવે આપની કૃપા વિના મને બાધા કરે છે.

ત્વસીવાયામયોગ્યસ્ય વ્દીયસ્ય મમ પ્રભો,
 ઇત્યેવ હિ પરાકાણ્ડા અભાગ્યસ્યેતિ સે માતિ. ૫
 હે નાથ, તમારા કોવો હું, અત્યારે તમારી સેવા માટે
 અયોગ્ય છું, એ જ મારા કમભાગ્યની ચારસ ચીમા છે,
 એમ હું માનું છું.

ઇત્યં જીવનમસ્તુક્ષણમપિભવત્ત્રિવિપયોગે તુ,
 મરણં ભવતાર્થે વારે શરણં ત્વમેવાશુ. ૬

હે નાથ, માનું જીવન ક્ષણેક્ષણ આપના સંગે હો
 અથવા આપના ચરણકમલના ક્ષણભરના વિચોગમાં શીઘ્ર
 જોતો અનંત શાય એવી મારી ભાવના છે. આપ જ માનું
 શરણુ છે.

ગતાન્યપિ બહુન્યહાન્યહૃદ યાંતિ યાસ્યંત્યપિ
 ત્રિભંગ લલિતાકૃતિ પ્રિયતમાંગ સંગં વિના,
 ન શાપિ મમ સ ક્ષણો ભવતિ યત ભાગ્યેદશઃ
 કદા તુ નિજજીવનં દશિ નિવેશયિષ્યામ્યહમ્. ૭

ત્રિભંગ, લલિત આકૃતિ પ્રિયતમ કોવા આપના
 અંગસંગ વિના અનેક દિવસો વીત્યા, વીતે છે અને વીતી
 જશે પણ મારો ભાગ્યેદશ શાય એવી કોરુ ક્ષણ ન
 આવી. હું મારા જીવનરૂપ પ્રભુને મારી દહિતમાં ક્યારે
 સ્થાપી શકીશ !

ઇયદવાધિ કદાપિ ગોકુલેશઃ
 સ્વજનકૃતે સમકારિ નો વિલંબં,
 પરમિહ સુતરામુપેક્ષિતોહં,
 કથમિતિ ભિલતિ માનસં મુહુર્મો. ૮

ક્યારેક શ્રીગોકુલેશ પ્રભુએ સ્વજનને માટે આટલી
 વિલંબ કર્યો નથી. પણ અત્યારે તેમણે મારી અત્યંત ઉપેક્ષા
 કેમ કરી છે? વારંવાર માનું મન આથી ભિન્નતા યામે છે.

બહુર્ધેવ મમાપરાધવૃન્દસ્તદપિ
 ત્વં ન વિમુચ્યસિ સ્વકીયાન્,
 અતજોવ ન કાપિ કાપિ ચિન્તા
 ભવતિ પ્રાણપતે મરોદશસ્ય ૯

હે પ્રાણપતિ, બહુ અકરના મારા અપરાધો છે આમ
 છતાં જે સ્વકીય છે, પોતાના છે તેમનો કદાપિ આપ ત્યાગ
 કરતા નથી, એથી હું આ અકરનેા અપરાધી હોવા છતાં
 મને કશીય, કંઈપણુ ચિન્તા નથી.

હૃદયં વિરહં તવેચ્છતીહં ન
 દશૌ મે વજનાથ હિ કશેમિ,
 ન હિ શાપિ પરસ્પરં વિશેધે
 સ્વજતિ સ્વાર્થમતિ પ્રયોધિતોપિ ૧૦

હે વજનાથ, હૃદય આપના વિરહની ઇચ્છા કરે છે
 પરન્તુ નેત્રો વિરહની ઇચ્છા કરતા નથી. બન્નેનો પરસ્પર

વિશેષ છે. તેમને ઘણું સમજાવવા છતાં ભ્રમમાંથી કેઈ સ્વાર્થને છોડવું નથી. હૃદય વિપ્રયોગનાંદની ઇચ્છા કરે છે. નેત્ર સંયોગનાંદની ઇચ્છા કરે છે. હવે હું શું કરું ?

હા નાથ જ્વિતાધીશ રાજ્યવદલોચાન,
યથોચિતં વિધેહીતિ પ્રાર્થનં તાવકસ્ય મે ૧૧

હું નાથ, હું જ્વિતાધીશ, હું કમળહોવાન, આપને જેમ જીવિત લાગે તેમ કરો. હું આપનો છું, મારી એવી જ પ્રાર્થના છે.

અર્જનિ રર્જનિ પ્રાડુર્ભૂતં
તસોવિજના દિશ-

સ્વપ્રસન્નિ ચાતુરા ચાહં
સંગાભિલાષવતી ચિરાત્,

તદપિ તુ યદચારિતઃ પ્રેક્ષસ્ય મે સુવિચારિતં,
પ્રિય સાખિ યદિરંભારંભે, વિધેયવિધેયતા. ૧૨

રાત્રિ યદ્ ગાઈ છે, અધકાર ફેલાઈ ગયો છે, દિશાઓ નિર્જન બની છે. હું પ્રિય સખી તું આતિ ચતુર છે, હું યલ્લ લાંબા સમયથી પ્રિયના સંગની અભિલાષા સેવું છું; તેમ છતાં તેમનું મિલન થવું નથી તેનું કારણ સારી રીતે વિચારી કાઢવું છે કે યદિરંભણના આરંભમાં વિધાતાની ગાંઠ અકળ છે.

ત્વતો નાન્યાં પ્રપશ્યમિ રાક્ષાબ્રહ્માવિરોધિની,
તત્ત્વં યથૈવ મત્યાણિ મિલત્યેવ તથા કુરુ. ૧૩
બાધાની-વિપ્રયોગની વ્યથાને નિવારનારા હું શ્રીરાધિકાજી આપને સિવાય બીજું કેઈ આ વ્યથાને દૂર કરી શકે એ હું જોતી નથી, તેથી આપ એવું કરો જેથી મારા પ્રાણપલ્લ મને જલદી મળે.

વદીયમધુસ્કિતભિર્જનનેશસંગાશયા

મનોજશરપીરિતાઃ ક્ષયમપિ સ્થિતા મેસવઃ,
અતઃ પરમયે યદિ પ્રિયતર્માંગસંગો ભવેત્

તદૈવ મમ જ્વિતં વિરહિતાશ્શાહકસ્ય ૧૪

હું સખી તારી સુંદર વાણીથી, વજ્રપતિના સંગની અપારાજી, કામદેવના બાણથી પીડિત મારા પ્રાણ કેઈને કેઈ પ્રકારે ટકી રહ્યા છે, હવે ત્વે મને પ્રિયતર્મના અંગનો સંગ થશે તો જ વિપ્રયોગની દશામાં મારું આ લબ્ધજનક જીવન રહેશે.

કિં શુવાણિ સાખિ પ્રેષ વિરહાનલલાહિલા,
યજ્જવામિ તદેવાવ નિર્યનપતાસ્પદસ્મૃ. ૧૫

હું સખી, વિરહના અગ્નિથી જલતી એવી હું શું કરું ? હું જ્વિતું છું તે જ મારું નિર્લબ્ધપણું છે.

સખ્યેતરિલખનીયં વપ્યાતિયતેન રાધિકાનાથ
કૃપાયિષ્યત્યથવા મનમનોરથેનૈવ જન્યમિનિર્લાહિઃ ૧૬

હે સખી, તારે આતિ યત્નથી એટલું નક્કી કરવાનું છે કે રાધિકાનાથ મારા પર કૃપા કરશે કે પછી મારે માત્ર મનોરથોથી જ જન્મ પૂરેા કરવાનો છે ?

વજેશ વ્હાદેયોગાભિનદાહિા લાપ્રિય એવ સે,
ત્વત્સંગમવિશેજો યત્ બાધતે નાન્યથા ક્વચિત્. ૧૭

હે વજેશ, આપના વિશેજાના અભિનનો દાહ મને અપ્રિય લાજો છે કારણ કે જ્યારે આપના સંગનો વિશેજા હોય છે ત્યારે જ તે દાહ કરે, સંગમાં દાહ કરતો નથી.

બલીયસી જ્વનાશા ગોપીશવિરહસ્તિતિ હિ,
સાધતં સે ત્વમસ્થેકા યદાર્તશરણા સખિ. ૧૮

હે સખી, પ્રાણપતિના વિરહમાં યજ્ઞ જ્વવાના આશા બહુ જ પ્રબળ છે, હવે તો મારું, દં:ખીનું તું એક શરણુ છે.

ત્વદ્ભાવો નાથ સર્વેષાં સુકલ્યાદિક્ષદકઃ સ્મૃતઃ,
વિરહાધિક્ષો જતઃ સ એવ વજનાથ સે. ૧૯

હે નાથ, આપના પ્રત્યેનો ભાવ (પ્રેમ) સર્વને સુકલિત આદિ ક્રેળ આપનાર છે યજ્ઞ હે વજનાથ એ ભાવ મને તો વિરહદુઃખનું ક્રેળ આપનાર નીવડશેા છે.

ત્વનિયથાપાદરેણુનાં સંચયો હદયે ન ચૈત્,
ભવદ્વિયોગાદાવાભિ સત્કા કિં જ્વાલયેન્ન મમ. ૨૦

હે નાથ, આપની પ્રાણપ્રિયાનાં ચરણોની રજનો સંચય એ મારા હૃદયમાં ન હોત તો શું આપના વિશેજાનો દાવાનજા મને યાજી ન નીબત !

ત્વ વિશેજોડપિ સે પ્રાણુચિત્પ્રેચુચિતિ નોચિતં,
પરં તત્સંભવં દુઃખં તે વિના નૈવ સંતિ તે. ૨૧

હે નાથ, આપના વિશેજામાં યજ્ઞ મારા પ્રાણુ ટકી રહ્યા છે, તે એ કે જલિત નથી. પરંતુ એ એ ટકી રહ્યા ન હોત તો આ વિપ્રયોજાનું દુઃખ કયાંથી અનુભવાત ? એ અનુભવ મારે ટકી રહ્યા છે.

સંતોષો જયતે પ્રાણુપ્રિય ત્વત્સેખદર્શનાત્,
સર્વેષાં સે તથા જતે હા ક્ષમિતિ કિં વદ. ૨૨

હે પ્રાણુપ્રિય, આપના લખેલા લેખોનું દર્શન કરવાથી સર્વને તો સંતોષ થાય છે યજ્ઞ મને કષ્ટ કેમ થવું હશે તેવું કારણુ આપ કહો.

મદીયદ્દગતં જ્ઞાનરત્નં ચિંતાંધુકી સખે,
પાતરિપવા સ્વહસ્તેન ક્વ ગતઃ કંઠોદોચનઃ. ૨૩

હે કમળદોચન, મારા હૃદયમાં રહેલ જ્ઞાનરૂપી રત્નને સ્વહસ્તે ચિન્તાના સાગરમાં યથરાવી કંઈ આપ કયાં યથાર્થા છો ?

ત્વદ્વિયોગાભિવિજવાલા-

વિદગ્ધા આપિ સેડસવઃ,

નિષ્કેચુચિતિ નો ચિત્તં

યતોડહું નિરપનપઃ ૨૪

આપના વિશેજાના અભિનની જ્વાળાથી જ્વાલી ગયા છતાં મારા પ્રાણુ ટકયા છે તેમાં કંઈ નવાઈ જેવું નથી કારણુ કે હું નિર્દોજ જ છું.

હું શુભાશય, ભકતોને માટે શુભ આશયવાળા, તારા અધરાસ્યતાના આરવાહથી, કામદેવના પ્રસિદ્ધ આશિાથી થતી વ્યથાથી પણ અધિક વ્યથા મને થઈ રહી છે. કદંબની નવી માંજડીઓ અને યુગપોથી મનોહર એવી કુંજમાં આપના શ્રીઅંગના આલિંગનથી તેમજ અચ્ચતરસ આદિના દાનથી મારી આ આતિ વ્યથાનો આપ વિનાશ કરો.

કથમપિ પુનરચુદારલીલ

પ્રિય પરિશીલય ખેલનં પુરેવ,

અમલકમલગર્ભગંધવાહ:

પ્રસારત મારુત એષ મારખન્ધુ: ૪

હું ઉદાર લીલાવાળા, પ્રાણપ્રિય ! પ્રથમ જે ક્રીડા આપે મારી સાથે કરી હતી તેવી ક્રીડા ફરીથી ફાઈ પ્રકારે આપ મારી સાથે કરો. કારણ કે શુદ્ધ કમળના ગર્ભની ગંધને વહન કરનાર કામદેવના ધંધુ જેવા આ પવન વાહ્યો આવે છે.

પરિરંભણ ચુંબનાદિલાવા

ભવતા યોષકૃતા વિસોહનં ય,

સ્મરસુન્દર સોહનં પરં મય્ય—

વશિષ્ઠં ન ય તે મનોહલાવા: ૫

હું પ્રિય ! આલિંગન, ચુંબન વગેરે ભાવો આપે આતિ પ્રેમથી મારે વિષે કર્યા છે તેમજ આપે વિશેષ સોહ પશુ કર્યા છે, પણ હું કામદેવ જેવા આતિ સુંદર પ્રિય, માત્ર સોહ જ મારા વિષે રહ્યો છે, પેલા તારા મનોહર ભાવો (આલિંગન-ચુંબનાદિ) નો તો સંબંધ પણ નથી રહ્યો.

મદમંથરવારણિંદ્રલીલા યસુનાકલનિકુંજરેશગા,
વજ્રજવન યા ત્વયા કૃતા,

સા મરણાયૈવ ડિમ્પીશ મેડધુના. ૬

હું ઈશ, વજ્રજવન ! શ્રીધસુનાજના તટ પરની નિકુંજમાં મદોનમત ગજરાજ જેવી જે લીલા આપે કરી હતી તે શું આ સમયે મારું મરણ નિપજવવા માટે કરી હતી ? (તે લીલાઓના સ્મરણથી મારું હૃદય ખૂબ ભરાઈ આવે છે.)

કિમર્થં પાથિતો મહ્યં નિર્બધરસુધાસવ;

શ્રાવિત: શ્રવણાનંદો વૈશિશ્ચ કલનિરવન: ૭

હું નાથ, આપના અધરાસ્યતાનો આસવ આપે શા માટે મને પાથો ? અને શા માટે કાનને આનંદકરૂં એવો આપની સુરલીનો મધુર સ્વર આપે સંભળાવ્યો ? (તે વસ્તુઓવું સ્મરણ મરણ નિપજવે ત્યાં સુધી હું ખી કરે છે.)

કૃત્કૃતા રુચિર્મો નિજવદનાદન્ય વસ્તુતો ભવતા,

તદપિ ન દલાસિ ગોપીપરિવૃટ તે સોહનં કલિનમ્ ૮

હું ગોપીનાથ, આપના સુખારવિન્દ સ્ત્રિવાયની અન્ય સર્વ વસ્તુઓમાંથી મારી રુચિ આપે દૂર કરી અને હવે આપ આપના સુખારવિન્દનું દર્શન પણ આપતા નથી, આ ખરેખર આપનું આતિ કંઈ સોહન છે.

વિતર વીર નિબંધરસીધુ એ
વિરહકુંકુમ્ભિત-રતનમંડલ,

હર વિયોગદુર્લભ મમ વક્ષસિ
સ્મરનિવાસગૃહે વિલસ પ્રસો. ૯

હુ વીર ! વિયોગના તાપથી તપી કુંકુમિત થયેલા મારા
રતનમંડળ પર આપ આપના અધરાસૃત આસવવૃંદાન
કરી અને મારા વક્ષસ્થળમાં વિયોગનો જે રોગ છે તેને દૂર
કરી, આપની સ્પૃહિત્તોના નિવાસગૃહે જેવા મારા હૃદયમાં
વિલાસ કરો.

વિષસો વિયોગરોગસ્તદ્દશજનતા સમાગમશ્ચાયં,
યદિહ ભવંતં શિખલં વિના મરિચ્યામ્યહં સલ્પમ્. ૧૦

હુ નાશ, એક તો વિયોગનો રોગ વિષમ છે અને વળી
અલ્પશક્તિનો મને સમાગમ છે તેથી અતિ વિષમ થયો છે;
તેથી આપ જ તે રોગના વૈદ્ય હોવાથી આપના વિના આ
સમયે હું અરેખર મરીશ.

બળનાથ વદસ્વ હિં તુ કુર્યાં કવ તુ યામિ
કવ મનઃ સિધરં મમ સ્યાત્,

વદનાંધુરહં વિના તવેમાઃ
કુકુભાઃ શૂન્યતમાસ્તમાલનીલ. ૧૧

હુ વજનાથ, મને કહો, હું શું કરું, ક્યાં જાઉં, ક્યાં
મારું મન સિધર શાય ! હુ નવધન રથામ તમાલ ! આપના
સુખકમલનાં દર્શન વિના આ દિશાઓ સર્વ શૂન્ય ભાસે છે.

પ્રેષ ત્વદ્દનાંધુર્લહિં સમાગરહૈત્ કથં ચિન્મમ
પ્રાણાંસ્થાપયતિસ્વભાવશિશિરસિનયથાલકાલિશ્ચિતમ્

નો. ચૈત્વદિરહેષુ કાવહનજ્વાલાધાયિતેન દુતં
જ્ઞાણાઃ પંચ શિદીમુખાંતરુજા ગરહૈચુરેવાતુરાઃ. ૧૨

હુ પ્રેષ, સ્વભાવથી શીતલ, ચિન્મમ, અલકાવલિથી
આવૃત્ત આપવું સુખકમળ ભે મારા હૃદયમાં પ્રવેશ કરે,
તો જ મારાં પ્રાણો રહી શકે; નહીં તો આપના વિયોગના
દંવાજિનથી સંતપ્ત અને કામદેવની આંતરપીડાથી જર્ણુ થઈ
જયેલા મારા પ્રાણો એકદમ યાલ્યા જશે.

તાં સ્વનમધુરાલાપારતાં ગતિશીક્ષાં
ય તાંશ્ચ પરિરંભાન્,

હૃસિતાન્યનુસ્મરંતી જ્ઞવામિ ન હિ ત્રિયે યાહમ્. ૧૩
આપનાં મધુર વચનાસૃતો, આપની મન્દ મંથર ગતિ,
આપના કટાક્ષ, વિવિધ પ્રકારનાં આલિંગનો, વિવિધ હૃદયો,
આ બધાવું સ્મરણ કરીને જ હું જર્ણુ છું; મરતી નથી.

ભાવશીયં યદિંચિત્સમરણપથાદ્દેમંગમોગાનિ,
અંતરચૂણીં કુરતે હંતિ વિવેકનપાથૈર્મ્. ૧૪

હુ અંગ હુ વહુલાલ, આપના સંબંધની કોઈ પણ વાત
જ્યારે મારા સ્મરણપથમાં આવે છે, જ્યારે જ્યારે કોની
સ્પૃહિત શાય છે ત્યારે તે મારા સર્વ અંગોને અદંરથી ચૂર-ચૂર
કરી ચૂકે છે. મારા વિવેકનો, લબ્ધનો, વૈધનો નાશ
કરી દે છે.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

अपंग त्वदंगसंज्ञेन विना विरहपीडिता,
 जन्म निर्वाहयिष्यामि कथमेतद् ब्रह्मविषय. १८
 हे अपंग, हे ब्रह्मविषय, आपना अंगसंग विना विरहश्री
 अति पीडित ज्येवी हूं कर्तरीते आ जन्म निभावीश !

न हीदमुद्यितं नाथ त्वदीया त्वयि सस्यपि,
 एतथेनिशसुद्रिक्ता त्वद्विशोणानिपीडिता. १९

हे नाथ, हूं आपनी छूं, ज्येवी मने आप छतां आपना
 विशेषतुं दुःख तथा अष्टप्रहर पीडा थाय ते उद्यित नथी.

सकृदपि वहनसुखनिधिमतिदीनयै दरंत दुःभेन,
 दर्शय मे निजविक्षममोहित गोपांगानिनियथम्. २०

जेमहे गोपीजनोना समूहने पोतानी दीदाज्योषी
 मोहित कथां हे ज्येवा थाय, हे नाथ. अति दुःखशी अति
 दीन भनेवी ज्येवी मने, अस्तना निधि रूप ज्येवा आपना
 सुखमणनां माय ओक्वार दर्शन करावे.

वृन्दावने भिदानमाशु एविव्यतीति
 चित्तेवदांभनभरिदम सर्वदासीत्,

तत्रापि मे सपदि नासवदीश यत् तत्

हे नाथ, मनीषितामिदं तु तव व्रजेश. २१
 हे शत्रुज्योतुं दसत करनार, आपतुं भिदान श्रीवृन्दा-
 वनमां जेदरे थशे ज्येवुं अवदांभन मारा चित्तामां रक्षा ज
 करे हे, यष्ट आज पर्यन्त भिदान न थशुं, तो हे व्रजेश,
 आपने शुं मारी साजे भिदान नथी कथतुं ?

विशोणदुःखजश्रूणां निशेधा दुःकरः परः

गोडटये क्षणनता एवञ्जति करवाणि क्रिम्. १५

हे नाथ, विशेषना दुःखशी नीकणां आंसुज्योति शिखा
 ज्येव उठेष्ट हे अने जे ज्ये अकट थर्त लय तो दुःखशी
 ज्येव भाषुसोनी एवञ्ज आवे. तो हेवे हूं थुं करुं ?

त्वदहनसुष्टदहया विहारमं दारिमतादिदभाषु,

मज्जना विरहसमुद्रे ज्येवामि कथं विना त्वाहम्. १६

हे नाथ, आपना सुखमणना दर्शनथी आहुं हृदय
 जोरशुं हे, आपना विहार अने मन्दहृदयथी मारा भाषु
 हुराया हे, विरहसमुद्रेमां हूं मज्जने थर्त गडं छूं, आपना
 विना हूं कथे एवी शकीश ?

गणुप्रिय त्वदगुरोराससुदतसद्वृक्ष—

मं दारिमतेक्षुण्ण विदक्षुण्ण मोहनारयम्,

द्रक्ष्याप्यहं यद्वि न हंतं कथं एविव्या—

नयं गत्वदंगपरिरं एषुमुष्टयित्ता. १७

हे गणुप्रिय, आपना येम दशावती अने अत्यन्त
 विदांस करती ज्येवशेथी, मन्द हृदयथी, विदक्षुण्ण दष्टिथी
 मोह ज्येमाहे ज्येवा आपना सुपरिविन्दनां दर्शन जे मने
 नही थाय तो हे प्रिय, आपना श्रीज्योना आदिगुनथी
 जोरजोदा चित्तवाणी ज्येवी जे हूं, तेनी शी जाति थशे ?

ભવદ્વિતંબિતમલાપહારદલિતાશયાં,

પ્રતિક્ષણ મહાસોહમ્યનાં જીવચિતા નુ કઃ ૨૨

આપના સિદ્ધનમાં જે વિદ્યંબ થઈ રહ્યો છે તેના મોટા પ્રહરણી માની અર્થી ઇચ્છાઓ નાશ પામી છે અને ક્ષણે ક્ષણે મહાસોહમ્યાં હું મગ્ન થઈ રહી છું, આવી મને આપના વિના કૈણ જીવાડશે ?

અતીતે પરં પ્રાણપ્રિયત્વ ત્સંંગમાવધૌ,

બને ન શતકાપન્નો દલત્પાણુમદાશયઃ ૨૩

હું પ્રાણપ્રિય, આપના સિદ્ધનની અવધિ બીલી ગઈ છતાં સમજ પરતી નથી કે મારા હૃદયના ઓકટમ વૃદ્ધિને સો-સો ટુકડા કેમ નથી થઈ જતા ?

ભવાનજલવાદિવિદુરેવિગમ્યવાર્તાઃ કવ વા

કવ મૂઢહૃદયા વિશે પશુસમાહુમાળીરિકા,

તથાપિ તવ વિભ્રમસ્મિતવિસોહિતં મે મન-

સ્વયિ પ્રિય વિશુખ્લં ભવતિ કિં ક્ષેત્રયાતુરમ્. ૨૪

હું વિશે, બધાં શિવ, અધિસુનિઓ વગેરેથી જેમની વાર્તા ન સમજી શકાય એવા આપ ક્યાં અને મૂઢ હૃદયવાળી પશુ જેવી ભરવાડણુ એવી હું ક્યાં ? તો પણ આપના વિલાસથી અને હૃદયથી સોહિત થશેહું મારું આતુર મન,

હું પ્રિય, આપનામાં અત્યંત અધાઈ ગયું છે, એટલે હું શું કરું ?

પ્રેમ ત્વયિ પ્રણયિતા મમાસ્તીત્યપિ તો મતિઃ,

ત્વદંગસંગવિરહેધંગ જીવાસિ યદ્વૃથા. ૨૫

હું પ્રેમ, હું અંગ, આપના પ્રત્યે માત્રી સ્નેહ છે એવી મારી જે મતિ છે તે વૃથા છે કારણ કે આપના અંગસંગનો વિરહ જીવા છતાં હું જીવું છું !

विस्तारित-६

क्षुण्णमपि न विद्युक्ता अतु तस्माद्व्यवस्थया-
 न्यहृमिति हृदये मे निश्चयः सर्वदास्मिन्,
 व्यरञ्चि यदि विधाया इवद्वि। विप्रयोगः
 इशय क्रिमथ इयाँ दुःखिना ज्वलितेन, १

हे सखी, प्राणनाथशी ओक क्षुण्ण पण्डुं विद्युक्त-
 विद्योणी नहुँ थोवो। मारा हृदयमां सर्वदाण निश्चय
 हेतो. जे विधाताओ माहे माटे कुवण विप्रयोग अ रच्यो।
 हेतु तो इहे इ हेवे दुःखी ज्वलनवाणी ओवी माहे शुं करवुं ?

सखि पण्डुधापि निरुक्त

व्यरञ्चरपुष्टापि ज्वलताधीशः;

नो मनुते निजसंगममहद इथं तत्र डि कुर्मः. २

हे सखी, प्राणज्वलने अनेक अकारे विनव्या-प्रार्थना
 करी, तेमना वारुणामां पण्डु पडी तो। पण्डु तेजो। आपुश्री साथे
 मारा संगमनी वात मानता नथी-ध्यान पर वेता नथी तो।
 अरेहे, हेवे माहे शुं करवुं ?

सखि त्वयामहानेव प्रयत्नो मर्दते इतं;

तथापि यत्तदप्रान्तिस्तत्र ते किन्तु क्षणभ्रम. ३

हे सखी ते' माहे माटे धण्डा-धण्डा प्रयत्नो ज्यां जतां
 प्राणनाथ न अ मज्या तो तेमां ताशे शा। हेतु ! (माहुं अ
 इमलाप्य) .

सखि स ऋतुः स य दिवसः

सा घटिका इतं स क्षणः उाडपि,

ज्वलिता यस्मिन् वज्रपतिमाह्वरपूर्व समाश्रित्यो. ४

हे सखी, ओवी उाड ऋतु, ओवो। उाड दिवस, ओवी
 उाड घडी, ओवी उाड पण आवशे अरी ज्याहे हुं मारा
 प्राणनाथ वज्रपतिने आह्वरपूर्व आदिगन आपी शक्रीश ?

दधौ इमपराधं वा हृदये हृदयप्रियः;

तन्तं अने यन्निजसंगसंगीकरीति न. ५

हे सखी, मारा अंगने। संग प्राणप्रिय ओवा मारा
 नाथ इम करता नथी, ओवो। ते माशे शा। अपराध ओमण्डु
 ओमना मनमां गड्यो। हेतु ते हुं जळती नथी.

सखि वद यादवपुंगवमतिविरहाह्वानि गण्डुपंती,

प्रणयणुजंगमदद्या तदध्वरसुधया परं ज्वेत्. ६

हे सखी यादवपति श्रीकण्डने तुं इहे हुं धरुा दांभा
 समयना विरहने अरुणु दिवसो। गण्डु रडी छुं अने आपना।
 स्नेहुरूपी सपुथी उंथ पासेदी छुं; आपना-अध्वरसुधशी अ
 ज्वी शडुं तेम छुं.

नान्यद्वक्तुमहं शक्ता किमपि प्राणवदलक्षम,

ज्यायुः परमं जेजनेनापंगालिश्चरं तव. ७

हे सखी, प्राणवदलक्षने थोळुं अंठपण्डु उहेवा हुं संसर्ध
 नथी, तेमना इमण जेवा नेत्रेना। अटक्षिते पासवाणुं दांभा
 संसर्धवा हेसुड छुं.

कदाचिद् गोपीशः स्मरति यद्वि मामंभुजदशां

सखायामत्यार्तिप्रणयकारसंभावितहृदम्,

तदा मन्ये धन्ये प्रियसुभसरीजं स्वनयनैः

कदाचित्प्रथमि प्रियविरहतात्तैरिति साभि. ८

हे सखी, तु धन्ये अत्यंत आर्ति अने स्नेहशी मातुं
हृदय लयल आंसुं छे, कोवी मने, क्यारिक श्रीगोपीपति
कमलनयनाभोगी सखामां याद करता हशे तो। इहल द्विबस
प्रियना विरहशी तथ त्र्येवा मारां नयनोधी हुं प्रियना
सुभक्रमणवुं दर्शन कशीशर कोम मातुं छुं.

सत्स्वपि सरस्सु विमलेनविहंसाली

विनोदमधुरैषु,

अंभुदविसुकृतपाथसि यातक ते दुर्धहः शोडयम्. ८

हे यातक अति विमल सुंदर अने लभर तथा हु सोानी
पंडितभोगी विनोदशी अति मधुर कोवा सरिवरी। हिला
ज्वां सेवनी वृष्टिना जण माटे तुं इरायह किम करे छे ?

तं न पश्यामि यं श्यामसुंदरं दशयित् सखी,

यद् वा हृतापहृत्कृष्णु संदेशं कथयेदपि. १०

हे सखी, जे मने श्यामसुंदरनां दर्शन करावे कोवा
इधने हुं कोवी नथी, अथवा मारा हृदयना तापने हरनास
श्रीहरिने-श्रीकृष्णने मारा संदेशो कही आवे।

लवटुक्तिमुधाधारशिशिनीकृतमथहम्,

क्षुभमथाशयं शक्त्वा न स्थापयितुमातुरमः ११

हे सखी तारा अत्यंतमथ वयनोनी मुधाधारशी मातुं

मन शीतल शय छे परन्तु ते प्रभुदर्शन माटे अति आतुर
होवाथी जोक क्षुभ पण तेने रोडवा हुं समर्थ नथी.

कतंयमेव तव तावदये कथयित्

प्राबुशसंगविरहाकुक्षमानसायाः;

गोषावक्षोक्तमथे सङ्कथयनंग

शोडि स्मथापहसुभसुभसुदहः १२

हे सखी, प्राबुशना सांगना विरहशी आडुण चित्तवाणी
अने कशेशी कथदेवना मदने हरनार प्रभुना श्रीसुभक्रमणी
शोरायला हृदयवाणी कोवी मने जोडवार पण प्राबुप्रियनां
दर्शन ताहे अवरथ करावना ज छे.

भीभेऽप्युदथतापे नवनीरददर्शनाराया रहिते,

आर्तव्यातकविहृगो नाशं त्यजति प्रिये ऽवन् १३

हे प्रिये, नवीन सेवनां दर्शननी आशा क्यां नथी अने
ज्यां अति छत्र ताप ज देयाथ छे कोवी भीभम क्रतुमां पण
आर्त कोबुं यातक पक्षी जणनी आशा छोडवुं नथी. (तथा
नीते आ एव पण प्रियनी आशा छोडतो नथी.)

ફરે જ્ઞાસ્વાદકથા યત્નાશયશ્વદર્શનમ્ ,

તથાપિ ચાતકા જ્ઞવત્યહો કઠિનતા હ્રદઃ ૧૪

અરે, જળના આસ્વાદની વાત તો ફર રહી, વાદળ સરખું પણ જ્યાં જણાવું નથી ત્યાં ચાતક જળની આસાઓ એવે છે એ અતિ આશ્ચર્યની વાત છે. અહો એના હૃદયની કેટલી ઝંખણ છે !

કંઠસેવ ઘટુવેન જનામિ ન તુ ચાતકઃ,

સુહુઃ સ્વપ્રેક્ષનામપિ કંઠે યદ્દ્યુવતીતે. ૧૫

હું સખી, જો કે હું ચાતક નથી છતાં એટલું તો સારી રીઠે જાણુ છું કે મારા પ્રિયતમનું નામ કંઠમાં વારંવાર આવ્યા જ કરે છે.

પ્રિયાવમાનિતા યાતિ યથાપિ પ્રમદા મદાત્ ,

તથાપિ તામનન્યાં સ નેષ્ટે નાથ ઉપેક્ષિતુમ્. ૧૬

સૌભાગ્યશાળી સ્ત્રી પોતાના સૌભાગ્યના અભિમાનને કારણે પોતાના પ્રિય પતિથી તિરસ્કૃત થઈ તેનાથી ફર ચાલી જાય તો પણ એવી અનન્ય પ્રિયાની ઉપેક્ષા કરવાની પતિની કષ્ટજા થવી નથી. (આપ મારા પતિ છે, આપ મારી ઉપેક્ષા કષ્ટજા જ નહીં.)

યથાકથંચિન્તામેવ સનાથીકુરુ તે વશે,

તત્પ્રાણા સાપિ તેનૈવ પૂર્ણાં ભવતિ નાન્યતઃ. ૧૭

હું સખી, કશ્ચિંત્ત પ્રકારે તે પતિ તે પ્રિયાનો અંગીકાર કરે છે અને પતિ જ એના પ્રાણ છે એવી તે અનન્ય પ્રિયા તે પતિ વડે જ સંતુષ્ટ થાય છે, અન્યતઃ નહીં.

ચાતકી યદિ મહાનિલવેગાત્

પ્રાપ્તવત્પચાલતો મરુદેશમ્ ,

કસ્તદા જલમુચ્ચો નતુ દોષઃ

પ્રાણ્ણિતીયમિદમેવ હિ ચિત્તમ્. ૧૮

હું સખી, કદાપિ વાવટોળના વેગથી કોઈ યવત યર એટલી ચાતકી જ્યાં મેઘની વૃષ્ટિનું નામ જ નહિય એવા મરુપ્રદેશમાં ખેત્યાઈને ચાલી જાય તો તેમાં મેઘનો શો દોષ ? પણ તે ચાતકી એવવી રહુ છે એ જ મહાન આશ્ચર્ય છે.

જ્ઞાનિનો વિગતરાગિણો મનો-

રોધકા વદત યોધકા વૃણામ્ ,

પ્રાપ્તમુક્તિરિભક્તયોઽસ્તિ કિં

ગોત્રનાથચરણં વિનારણુમ્. ૧૯

હું સખીઓ, હું વૈરાગીઓ, હું મનનો નિરોધ કરનારાઓ, હું પ્રજ્ઞાનેતાઓ, હું મુક્ત શયેલાઓ, હરિની ભક્તિ પામેલાઓ, તમે સર્વ કહો કે શ્રીગોવર્ધનધરના ચરણુકમલ સિવાય યીજુ' કોઈ શરણુ છે ?

ગોવર્ધનાચલશિરોમણિરેષ યાવન-

મત્સ્વામિનીહૃદયકુંડુમપંકિલાંગાઃ,

મનમૂર્દન મધ્યદેયપંકજમંહલૈશુ

સંશેલતે ન લયમસ્તિ કુતોડપિ તાવત્. ૨૦

હુ સખી શ્રીગોરિરાજલ્લના શિરોમણિ અને મારાં શ્રીસ્વામિનીશ્ચના હૃદયકમલના કુંડુમથી રંજિત અંગવાળા મારા નાથ જ્યાં સુધી મારા મસ્તક પર અને હૃદયકમલમાં બિરાજે છે ત્યાં સુધી મને કોઈ તરફથી કોઈ પ્રકારનો ભય છે જ નહીં.

કૃતજ્ઞતાકૃપાહુત્વવિક્ષામસ્ય પ્રિયસ્ય મે,
પ્રાપ્તિસ્તત્કૃપયૈવાલિ લાલિનીતિ મતિમૈમ. ૨૧

કૃતજ્ઞતા અને કૃપાહુતા આ બંને યુષ્ણિનો વિશ્રામ મારા પ્રિયતમમાં છે. તેવા પ્રિયતમની પ્રાપ્તિ પણ મને તેમની કૃપાથી જ થશે એમ હું માનું છું.

અનાજાતૈવાહં પ્રિયતમમનોવાકકૃતિભિર-

પ્યલાઝ્યૈરઘાહં પ્રચલિતવતી યત્ પ્રિયવદાત્,

ન તદ્વિચનં દુઃખં ભવતિ ભવતાત્ કિં તુ કમ્પમ-

યુદારં તદ્દેવકનં નયનપથ આરતામચિરતઃ. ૨૨

હુ સખી, પ્રાણનાશના મનની, વચનની અને કૃતિની આસા વિના તેમના ચરણકમલમાંથી આલાઝ્યથી જ હુમણાં દૂર થઈ ગઈ છું તેથી કમ્પને મને દુઃખ થાય તેમાં નવાઈ નથી, ભલે થાવ, પરન્તુ તેમના ઉદાર વદનકમલનાં દર્શન મને જેમ અને તેમ જલદી થાય એ જ ઇચ્છું છું.

પ્રતિગર્યથવિલ લૌકઃ પરલૌકશાશપિ સર્વથૈવાથ,

મા ત્પરન્તુ મામનન્યાં બન્તુ પરં ગોકુલાધીશઃ. ૨૩

હુ સખી, આ લૌક ભલે દૂર થાવ, પરલૌકની સઘળી આશા પણ ચાલી ભવ, પરન્તુ અનન્ય એવી હું, તેનો ત્યાગ શ્રીગોકુલાધીશ કદાપિ ન કરશો.

ગાદશી તાદશી નાથ ત્વત્પાદાપ્ત્યૈકકિંકરી,

ત્વદ્દેવકનં કમ્પમપ્યાશુ કુંડુ દગ્ગોચરં મમ. ૨૪

હુ નાથ, જેવી છું તેવી આપના ચરણકમલની કિંકરી-દાસી છું કોઈ પણ રીતે જલદી આપના સુખકમલનાં દર્શન કરાવો.

યદવધિ ગોપીનાથો દગ્ગોવિષયોડ-

ભૂત્તમમાપિ મંદાયાઃ,

તદવધિ શિવમેવારમીદ્યૈ કિં,

વા વિવાસ્યતિ પ્રેષઃ ૨૫

હુ સખી, મારા જેવી મનદ ભાઝ્યવાળીને જ્યાં સુધી પ્રાણુપતિ દર્શન આપતા હતા ત્યાં સુધીનો સમય આનંદ મંગળથી શુભ રહ્યો હતો. હવે આગળ પ્રાણુપતિ શું કરશે ? (કોઈ સમજ પરતી નથી)

प्रतिक्षणवत् सुखा सुदुरहर्निशं यतिपथ-
 रययि प्रियसुभांशुभ्रसवमतोऽसि धन्या सपि,
 इवाचिदतिस्तुं इरिभतसुभः सुभेनास्थितो-
 कवत्सदसि मरियः स्मरति मां कृपावशिधिः १

हे सप्पी, हर पणे नवीन स्वाह आपनासुं, प्रियतमना
 सुभ्रमणना अमृततुं पान तुं आनंदशी करे हे तेथी तुं
 लाज्यशाणी हे. सलासां सुभ्रशी भिराजता जेवा कृपासिंधु,
 सुं इर इत्यशुभ्रत सुभ्राविवदवाणा मारा प्राणनाथ शुं मने
 इयारिक याह करे हे भरा ?

प्रियवदनांशुभ्रदर्शनं ज्ञातरचित्तां तक्षपि संविभ्राम्,
 तत्सपि न जनेऽहं किं तु विधास्यत्यथं प्रोक्षः २
 हे सप्पी, प्रियतमना सुभ्रमणनां दर्शनं करवाने अति
 आतुर स्थितवाणी अने व्याकुण जेवी मने जे मारा नाथ शुं
 करशे ते सभळतुं नशी.

वियुक्ते नाथे यदि पदनुपदं तत्सस्यचितं
 विशेषरस्तेनाथं मम समुचितोऽन्यत्र तु परम्,
 तथापि श्रीराधाहृदयमखिरत्यं तदुपया
 स्ववक्त्रेणुं गोपीपतिरचिरतो दर्शयतु मे. ३
 हे सप्पी, प्राणनाथना विशेष पथी अत्याहे जे दुःख
 आवी पडसुं हे ते योज्य जे हे. तेमना विशेषमां थीजुं.

इति जे उचित नशी. तो पथु श्रीराधाळना हृदयमखि प्रभु
 अति कृपाशी अने अति त्वराशी योताना सुभ्रमणनां दर्शनं
 मने करावे तो आहुं जे साहुं.

किं भद्रना सपि पांशोऽथितदातां सविनकरैव,
 तदिं करिभि मग्ना दुःभाप्यौ तप्रियः शरभुम्. ४

हे सप्पी, पथु शुं इहुं ! आ समये तो इहल सुसाक्षर
 सरणे। पथु विनकारक थल पद हे. हुं दुःखना समुद्रमां
 हुणी गल छुं. इवे शुं इहुं ? माटे प्रिय जे जे माहुं
 शरभु हे.

प्रियनिःकर सपि कथिवादि मां
 कृपया स्मरिष्यति प्रीता,
 तत्क्षिप्य जेव मनोरथनिवधान् पश्याम्यहं सत्यम्. ५

हे सप्पी, जे इहल मने प्रियनी निःकरमां कृपा करी,
 प्रसनतलशी मारी याह देवडावशे तो ते जे क्षण मारा सर्व
 मनोरथाने हुं सत्य थयेवा मानीश.

परिजनहसनादेषुं भित्तमथेतदातुरं चितः
 न जहति तत्त्वसावत् तसाधु न वेति नो विधाः ६

हे सप्पी, परिजनोना इत्येव तथा इथशी दुःखी थयेछुं
 माहुं आतुर मन योतानो प्रियविषयक स्वसाव छोडतुं नशी.
 ते योज्य हे हे इम ते हुं जेव्ही शकती नशी.

યાવત્સ્વકાર્યં તાવત્ કૃતસેવ સ્મિન્ ત્વયા, મદલાગ્નોન્નતિકાલે સ રવયં સે કૃપયિષ્યતિ. ૭
 હે સખી, તારે જે કાંઈ કરવું બંધવું હવું તેટલું તેં કર્યું છે, પણ હવે તો મારા લાગ્યની ઉન્નતિના સમયે તેઓ પોતાની સેવે જે મારા પર કૃપા કરશે.

ન સુખમાપ રમા ન ચ ચાતુરી

મધિ મનોભવવ્યુદ્ધવિહયતા,

ન મધુશિક્તરથો ન રસશ્ચ

શાડયોયિ કથં ભવિતા પ્રિયસંગમઃ. ૮

હે સખી, મારામાં પ્રિયના સુખની ચોગ્યતા નથી, સૌન્દર્ય નથી, ચતુરાઈ નથી, કામકોલિયુદ્ધનિપુણતા નથી, વાણીમાં મધુરતા નથી, અને કોઈ પ્રકારનો રસ પણ નથી. યજ્ઞી અને પ્રાણનાથનો સંગ કઈ રીતે થઈ શકે ?

મતિપતિમંગલકલશૌ કુચકુંભૌ મીનકુતુરસપૂર્ણૌ,
 કમલાવરકરકમલસ્પુટૌ ભવતા વૃદ્ધૈવેમૌ. ૯

હે સ્વામિનીજીના પતિ, કામરસપૂરિત મંગળ કળશ સમાન માસં સ્તન, આપના કરકમલના સ્પર્શ વિના વ્યર્થ જેવાં છે.

ગતા યુદ્ધિઃ શુદ્ધિર્ગતિ વિશ્વશુદ્ધિસ્વપતિર-
 યયે લગ્ન્ય ગુર્વા ગુસ્વપતિસ્તુતાનાં ન ગણિતા,
 યદંધૌ તસંગઃ સ્મિન્ ન ભવિતા યદ્યદિરત-
 સ્તકલા નાહં પરથાગ્યહલ મરણ્યહન્યદરણ્યમ્. ૧૦

હે સખી, મારી યુદ્ધિ પણ ગર્હ, સુદ્ધિ પણ ગર્હ, જગતમાં પતિએ અનુરોધન કર્યું, જે પ્રાણનાથને માટે, ગુરુજન, પતિ, પુત્રની લગ્ન પણ બાણી નહીં, એ પ્રિયતમ પ્રભુનો સંગ એ કદાપિ શીઘ્ર નહીં થાય તો હે સખી, મરણ વિના ધીજી એક પણ ગતિ મને દેખાતી નથી.

વરં નેત્રે સુદ્રા ન પુનરિતરોલોકનમ્પિ

વરં શૂન્યારણ્યં સ્થિતિરિહ વરં નાન્યમિલનમ્,

વરં મૂકીભાવો ન પુનરપરા કાચન કથા

વરં પ્રાણ્યાગાઃ ક્ષણમપિ ન તસંગવિગમઃ. ૧૧

હે સખી, આંખો બંધ રાખવી સારી, ગિરિધરના સુખકમળ સિવાય ધીજી નીરખવું સાદું નથી; શૂન્ય વગાડામાં વાસ કરવો સારો, પ્રાણનાથ સિવાય અન્યને મળવું સાદું નથી; મૂંગાપણું સાદું, પણ પ્રાણનાથની કથા સિવાયની અન્ય વાત સારી નથી; પ્રાણ્યાગ સારો પણ પ્રાણનાથના સંગ વિનાની એક ક્ષણ પણ સારી નથી.

ભગવત્પદ્યંકજરાગણ્યૌ

નાહિ યુક્તતરં મરણ્યિયિ તરામ્,

ઇતરાશ્વયણં ગજરાજગતો

ન હિ રાસભમપ્યુરસીકુરુતે. ૧૨

હે સખી, શ્રીજીવર્ધનધરણના ચરણકમળમાં જેની ધીલિ લાગી છે તેને તો મરણ થાય તો પણ અન્યનો આશ્રય ગમતો જ નથી. હાથીની સવારી કરનાર શું ક્યારેય પણ ગધેરા પર સવારી કરવાનું સ્વીકારશે કે ?

અનન્યગોકુલસ્વામિનનન્થીકૃતગોકુલ,
 માં કુરુબ્ધ દયાસિધો ત્વપદાંયુજરેણુષુ. ૧૩
 હુ અનન્ય, હુ ગોકુળના સ્વામી, હુ ગોકુળને અનન્ય
 ધનાવનાર, હુ દયાસાગર, મને આપના ચરણકમળની
 રજયાં રાગો.

સ્વતઃ કૃતા કૃપા નાથ કિશોરે મયિ યા ત્વયા,
 સા કિમાશાલતા વૃદ્ધિકલિકૈવોત સત્દલા. ૧૪
 ભવતીતિ ન જનામિ સર્વસામર્થ્યસંચુતા,
 ત્વદીયાસ્મિ ત્વદીયાસ્મિ ત્વદીયાસ્મિ વ્રબ્ધિય. ૧૫
 હુ કૃપાનાથ, કિશોર વયમાં આપે પોતે સ્વેચ્છાથી મારા
 પર કૃપા કરી હતી. શું તે આશાર્થી લાતાની યોમને યોમ જ
 વૃદ્ધિ થવાની છે કે તેને કંઈ ક્ષણ આવવાનાં છે ? હુ ઉત્તમ
 ક્ષણહતા, હુ સર્વ સામર્થ્યચુકત પ્રભુ વ્રબ્ધિય, મને કશું
 સમજતું નથી. હું આપની છું, આપની છું, આપની જ છું.
 આપની ઇચ્છામાં આવે તેમ કરે.

યાદશાંસ્તાદશસ્ત્વં તુ મા ત્પજસ્માન્ દયાનિધિ,
 યોતાવદેવ વિજ્ઞાપ્યં સર્વથા સર્વદૈવ નાં. ૧૬
 હુ દયાનિધિ, આપને સર્વથા અને સર્વદા યોદવી જ
 વિનંતિ છે કે જેવાં તેવાં પણ અમે આપનાં ણીએ માટે
 અમારો ત્યાગ કરશે નહીં.

સ્વદોનેવાપરાધિન મહતા વા વલેશ્વર,
 અસ્માન્પુરેક્ષસે ત્વં તુ સ્વક્રીયા કિ ધ્રુવે તદા. ૧૭
 હુ વલેશ, નાનો કે મોટો અપરાધ કરવાથી આપ
 અમારી ઉપેક્ષા રા છો તો સ્વક્રીય યોવા અમે તે આપને
 શું કહીએ ?

ત્વદીયત્વં નિશ્ચિતં નસ્તવ ભર્તૃત્વમપ્યુત,
 કાલકર્મસ્વભાવાનામીશિતૃત્વમપિ પ્રભો. ૧૮
 અતઃકાલાદિજ્ઞં દુઃખં ભવિતું ચ ન નોઽહતિ,
 અપરાધેયુપેક્ષા તુ નોચિતા સેવશ્ચ તે. ૧૯
 ઉપેક્ષેયેવ કાલાદિકર્ષયતાન્યથા ન હિ,
 બાહિસ્તુપિયાકાલનતં દુઃખં ચોત્સહજ્ઞં હિ તત્. ૨૦
 હુ નાથ, અમે આપના જ ણીએ અને અમારા પર
 આપનું ભર્તૃત્વ છે એ નિશ્ચિત જ છે. આપ કાળ, કર્મ અને
 સ્વભાવના નિયંતા હોવાથી, કાળ, કર્મ અને સ્વભાવથી
 ઉત્પન્ન થતું દુઃખ અમને થતું ચોગ્ય નથી. અમે આપના
 સેવકો છીએ. સેવકનો અપરાધ થાય તો પણ આપે અમારી
 ઉપેક્ષા ન કરવી એજીએ. બાહિસ્તુપિયાતને લીધે કાલાદિક દુઃખ
 કરે તો અમારી બાહિસ્તુપિયાતા તો સ્વાભાવિક છે, અને તે તો
 ફક્ત આપની કૃપાથી જ જાય. યોદહે અપરાધ થાય તો પણ
 સેવકની ઉપેક્ષા ઉચિત નથી, અન્યથા કાલાદિક અમને
 ભક્ષણ કરી જશે.

તદ્દૃપરીત્યં કૃપયા ભાવિનૈવાન્યથા ન હિ,
 દોષાશ્ચયત્વં સહજં જ્ઞાતૈવ હુરરીકૃતિઃ. ૨૧

અતો દોષક્ષયોપેક્ષા કૃપાદૌ ત્વયિ નોચિતા,
 ઉપેક્ષાં કિન્તુ સહજપણ્ણતેન કરેષિ વા. ૨૨
 આપની કૃપાથી એથી વિપરીત ઘણે કોટલે કે કાલાદિક
 લક્ષણ નહીં કરી શકે. દોષાશ્રયત્વ તો સહજ છે કોમ બાણીને
 દોષોની ક્ષમા આપવામાં આપ વિલંબ કરેા તે આપને યોગ્ય
 નથી. માટે અમારા દોષો બ્રહ્મ અમારી ઉપેક્ષા આપ કરેા એ
 આપને માટે યોગ્ય નથી. અથવા તો આપ શું આપની
 સહજ પ્રણતાને કારણે અમારી ઉપેક્ષા કરેા છો? યથુ તે
 રીતે ઉપેક્ષા કરવી આપને ઉચિત નથી.

દંડં સ્વદીયતાં મત્તેત્યેવં ચૈદ્દિત્તેવ નઃ,
 અસ્મૈભાસુ સ્વીયતાં મત્વા યત્ન કુત્ત યદા તદા. ૨૩
 અમને આપના જ બાણીને આપ બચાવે-ત્યારે, બચાવે-ત્યાં
 અમને ગમે તેવો દંડ કરશો તેમાં અમારું તો શ્રેય જ છે.

યદાકરિચ્યાસ્યખિલં તદસ્તુ પ્રતિજન્મનિ,
 ઇદમેવ સદા પ્રાથ્યં સ્વદીયત્વં વલેશ્વર. ૨૪
 હુ વલેશ્વર, આપ જે જે કરેા તે તે સર્વ અમને પ્રતિ
 જન્મ શાવ. અમે આપના જ છીએ કોટલી જ પ્રાર્થના
 અમારે તો આપને કરવાની છે. માટે અમને આપના કરેા.

દુઃખાસહિષ્ણુસ્ત્વત્સોડહં તથાપિ પ્રાથ્યે પ્રસો,
 ત્યૈવ સંપ્રાદય નો નાપરશો યથા ભવેત્. ૨૫
 હુ પ્રસો, દુઃખ સહન થતું નથી છતાં હું તો આપને
 કોટલી જ વિનંતી કરું છું કે અમારાથી અપરાધો ન થાય
 તેવું આપ કરેા.

અપરાધેદપિ ગણના નૈવ કર્યા વર્જાયિય,
 સહજૈશ્ચર્પ ભાવેન સ્વસય શુદ્ધતયા ચ નઃ. ૧
 હુ વર્જાયિય, વળના અર્થીશ્વર અપે અમારા અપરાધોની
 ગણના કરવી યોગ્ય નથી. આપ તો સ્વાભાવિક ઔશ્ચર્પભાવ-
 વાળા છો બ્યારે અમે શુદ્ધતા દોષવાળા છીએ.

સ્વદીયત્વં યન્નસ્તદતિથાયિતં ભાગ્યમતુલં,
 સમીપસ્થાનામપયહહ ન વિલાસેશ્ણમિદમ્ ;
 અભાગ્યં વાત્યુચ્યાં સપદિ ગણયામઃ કિમશિક્ષે-
 વૈચોભિઃ સર્વૈસ્વં ત્વમસિ યદિ ગોવિંદ મતુષે. ૨

હુ નાશ, અમે આપના જ છીએ, અમારું કો મોટું
 ભાગ્ય છે, છતાં આપની નિકટ રહીને યથુ અમને આપના
 વિલાસી નેત્રકમળનાં દર્શન ન થાય એ અમારું દુર્ભાગ્ય છે,
 એવું અમે માનીએ છીએ. વાણીથી વધુ શું કહેવું? હુ
 ગોવિન્દ આપ માનો તો, મારું તો સર્વસ્વ આપ જ છે.

સર્વે પરિગૃહીતાઃ સ્ત્વો ગોકુલસ્વામિના વયમ્,
 ન સ્વચ્ચતિ દયાસ્તિધુસ્માનન્યાયિનોડપિ હિ. ૩

હુ દયાસ્તિધુ, ગોકુળના સ્વામી એવા આપે અમારા
 સર્વનો અંગીકાર કર્યો છે, અમારું વરણ કર્યું છે તેથી અમે
 અન્યાથી હુવા છતાં આપ અમને તજશો નહીં, અમારો
 નિશ્ચય અંગીકાર કરશો.

સ્વકૃત્યાલિભર્તૃચરેવ તથાપિ કરવાણિ ક્રિમ, તથાપિ ગતિસ્માકં સ ઝવેતિ ન લીરપિ. ૪
 અમને અમારા કર્મોથી ખડુ ભય રહે છે, પણ કર્મું શું ? એ શ્રીગોવર્ધનધર જ અમારી ગતિ છે એથી કાંઈ ભય જ નથી.

યથા વયં તદીયાઃ સ્મરતથા સોડપિ નિસર્ગતઃ; અસ્માત્પ્રભુરતશ્ચિંતા નૈહિદ પારલૌકિક. ૫
 જેમ અમે તેમના છીએ તેમ તેઓ પણ સ્વાભાવિક રીતે અમારા જ પ્રભુ છે તેથી અમને આ લોક કે પરલોકની ચિન્તા જ નથી.

ચિદ્રીષિતં કારથિત્વા શીઘ્રમાનેષ્યતિ પ્રભુઃ; યસ્માનતો ન ચિંતા વઃ કર્યા સર્વાત્મના પ્રિયાઃ. ૬
 પ્રભુ, અમારી પાસે પોતે ઇચ્છેલું કાર્ય કરવાને શીઘ્ર પોતાની નિકટ અમને અવશ્ય લઈ જશે તેથી અમને કોઈ પણ પ્રકારની ચિન્તા નથી.

ઝતેષામહસેવાસ્મિ સર્વસ્વમિતિ સુંદરસ, ઝનાસ્પરમાક્રમજ્ઞાનેડપ્યતઃ કર્તા સ્વતોડપિલમ. ૭
 અમારી અસાનતા છે છતાં પણ આણુપતિ તો એમ જ બલ્લિ છે કે આ બધાનું સર્વસ્વ હું જ છું. તેથી અમારા સર્વ કાર્યના કર્તા આપ પોતે જ છો.

અંગીકૃતજનબનિતાડપરાધકૃદક્ષમાવિનોદસ્ય, અંગીકૃતિશ્ચ નિત્યા વદંતુ

શ્રીકૃતિસ્ય સામ્યમિયાત. ૮

જે જીવોનો પોતે અંગીકાર કર્યો છે એવા અંગીકૃત-જનોના અસંખ્ય અપરાધો ક્ષમા કરી દેવાની જેમની વિનોદ કૃપા છે, એ જેમને માટે સમતની વાત છે અને અંગીકાર છે તે નિત્ય છે, તે જીવોનો પોતે ક્યારેય ત્યાગ નથી કરતા એવા એ પ્રભુની, શ્રીગોવર્ધનધરની ધરાભરી કૃપા શરૂ ?

ન સ્વાધ્યાયખલં ન યાગજખલં નો વૈરાગ્યખલં ન ચોગજખલં નાપ્યુકતલકરતર્પલમ;

નૈવ જ્ઞાનખલં ન ચાન્યદપિયત-કિંચિદ્ખલંસોડરિત કિ

લ્લધશ્ચેપિ ચલા તલા તવ કૃપા-કૃતેક્ષણં સો ખલમ. ૯

જે નાશ, મારી પાસે એકે બળ નથી. નથી વેદાધ્યયનનું બળ કે નથી યજ્ઞનું બળ, નથી તપનું કે વૈરાગ્યનું બળ કે નથી યોગનું બળ, શ્રીમદ્ભાગવતમાં નિરૂપિત એવું ભક્તિનું કે જ્ઞાનનું અથવા તો બીજા કોઈ પ્રકારનું બળ મારી પાસે છે જ નહીં. પરંતુ આજે, કહો કે ગમે ત્યારે આપના કૃપાકટાક્ષ મારા પર આપ નાંખો તે જ મારું તો બળ છે.

તુચ્છીકૃતારવકૃપાતઃ પૂર્વકલાદયો મયા,
સ્મૃત્વા તદ્દેરમધુના બાધંતે ભવકૃપાં વિના. ૧૦
આપની કૃપાથી અગાઉ મેં કાલાદિકનો તિસ્કાર કર્યો
હતો. હવે આપની કૃપાના આભાવથી તે કાલાદિક વેરને યાદ
કરી મને સતારે છે.

પરમ દેશે લોભ એવ તરયૌદાર્યસ્ય કા કરી,
સર્વસ્વદાનશીલાત્વં ચિનં યાતપરં પરમ. ૧૧
કોઈ લોભને છોડી દે તો તેની ઉદારતાની તો વાત જ
શી કરવી? બધું આપાય, લોભ ન અપાય. આપ સહજ જ
સર્વસ્વદાન કરવાવાળા છો, લોભાત્મક અધરામૃતનું દાન કરે
છો છતાં આ સમયે આપનું દાન યાત્ર-આયાત્રના લેહસુકત
છે તે મને બહુ આશ્ચર્ય કરાવે છે.

તથા કાચિદનંગાનિતત્વા ત્વાં યદવીવદત્,
મત્યુરસ્તત્પ્રજ્ઞભૂવેતિ વદ યાદવપુંગવમ્. ૧૨
હું સાબી, યાદવોમાં શ્રેષ્ઠ એવા શ્રીકૃષ્ણને કહું કે
કામાનિનથી તપેલી એવી કોઈકે મારી યાસે જ કહિવડાંબુ
હો તે કૃપા કરીને સાંભળો. આમ કહીને મારી અવસ્થાની
વાત કરવે.

શિશિરત્વં શશિનસ્તવકૃપાવલોકનકૃતં મન્યે,
નો ચૈદગતવતિ ભવાતિ પ્રયાં રકિન્દ્રણુઃ કથં સપદિ. ૧૩
અગાઉ તો આપની કૃપાદંડિયથી મને ચંદ્રનાં ઉરણી
શીતળ લાગતાં હતાં પણ હવે તે જ ઉરણી કેમ પ્રયાંડ,
આતિ તાપ આપનારાં થયાં છે?

ત્વદધરમુધાપાનેન શ્રીમુખાંબુજશોભયા,
તુહિનં કિરણુરતુચ્છીભૂતો બભૂવ પરં પ્રિયાઃ
સપદિ મમ તદ્દેરં સ્મૃત્વા શુશુક્ષણિસ્નિભૈ-
ર્મદનદહનો. દંઠું લેતદ્દહનોતિ નિર્ભાંશુભિઃ ૧૪
હું પ્રિય, અગાઉ બ્યારે મેં આપના અધરામૃતનું યાન
કર્યું હતું ત્યારે આપના શ્રીમુખચંદ્રની શોભાને નિહાળીને
ચંદ્રને તુચ્છ બહુવો હતો, એ યાજલા વેરને યાદ કરી ચંદ્ર
કામાનિ રૂપ થઈને આનિને જેવા તપ્ત પોતાનાં ઉરણીથી
મારા હૃદયને દુઃખ આપે છે.

યદિ કૃપયતિ રાધા બાધિતશિષ્યાબાધા
કિમપરમવશિષ્ટં પુષ્ટિમયાદિયો મૌ,
વદતિ યદિ કથંચિત્સેર હસિહિત શ્રી-
દ્વિજવરમણિપંકજા મુક્તિશુક્યા તદા કિમ્. ૧૫
સમગ્ર બાધાઓ જેમનાથી બાધિત છે એવા શ્રીસ્વામિનીબ્ધ
શ્રીરાધાબાળે ભે મારા પર કૃપા કરે તો યજી મને કંઈ પુષ્ટિ
કે મયાદાની અપેક્ષા છે જ નહીં. વળી ભે પોતે મારી સાથે
સુંદર હૃદયથી મણિની હારમાળાની શોભા ધરાવતી
દંતપંકિતથી ભાષણ કરે તો એના શ્રવણ યજી મુક્તિ સીધા
શ્રવણનું કંઈ જ કામ નથી.

શ્વિરત્નજાસપ્રભયાબિલાગે તપ્યુંબનૈસ્તત્પ્રતિભિષ્પતૈશ્ચ
તાસાં કટાક્ષૈશ્ચ ચતુશુંગીય
રૂપાણિ ધત્સે ક્ષણશો વલેશ. ૧૬

હું વજનપદ સ્વીરન્ન શ્રીશાશિકાંભના હૃદયની ઉજવલ
પભા વ્યારે આપના શ્રીઆંગ પર પર હે ત્યારે આપ સતશુભ
રવેત સ્વરૂપ ધારણ કરેા છી, તેમના શુભનની આરકત પ્રભા
વ્યારે શ્રીઆંગ પર પર હે ત્યારે એવું આરકત સ્વરૂપ
ધારણ કરેા છી, પ્રતિભિખની પીત પ્રભા પર હે ત્યારે ક્ષાયરવું
પીતસ્વરૂપ ધારણ કરેા છી અને કટાક્ષની રથામ પ્રભા પર
ત્યારે કળિયુગવું રથામ સ્વરૂપ ધારણ કરેા છી. આમ આપ
ત્યારે શુભના સ્વરૂપ ધારણ કરવા સમર્થ છી.

વપમીશ્વરેડસિ ગીતં તે છુદ્રોહં ઉ વદામિ હિ,
યાદશોડસિ હરે કૃષ્ણ તાદશાય નમો નમઃ. ૧૭
હે હરિ, હે શ્રીકૃષ્ણ, આપે કહ્યું છે કે હું ઈશ્વર છું,
એટલે હું તુચ્છ આપની આગળ શું કહી શકું ? તેથી આપ
જેવા છી તેવાને હું વારંવાર નમન કરું છું.

સ શોડપિ સાપિ સાનંદનંદાદ્યુત્સંગલાક્ષિતાઃ,
કરોતિ સુખમાસ્મીમા મન્મથોન્મથિતા દિશઃ. ૧૮
હે સખી, નંદાદિકના ઉત્સંગમાં-મીળામાં આનંદથી
રમી રહેલા અતિશય કાન્તિવાળા તે કાણુ હશે જે દિશાઓને
પણ કામદેવના આહ્વાથી વીધી નાંખે છે !

અધરાંજનદીપ્તિમત્સુનાસા-
પુટસુક્રતાકલભૂષણં તવાસ્થપ્, સદશં
ઘવતીતિ ગોપિયુંબ-
કલસુક્રતા ઉરસીન્દ્રયે બિભર્તિ. ૧૯

આપવું શ્રીશુભકમળ અધરના રાગથી અને અંજનના
રંગથી ખૂબ શોભે છે, નાસ્તિકા પર મોતીવું સુંદર આભૂષણ
અધકી રહ્યું છે, વક્ષસ્થળ પર ગોપિયુંબદ્ધળની માળા સુક્રતા-
ક્ષળની જેમ શોભા આપે છે.

રૂપં તવૈતદતિસુંદરનીલસેધ
ગોધત્તરિન્મહરં વજભૂષણુંગિ,
ઐતસમાનમિતિ પીતવરં કુકૂલ-
સુરવુરસ્થપિ બિભર્તિ સદા સ નાથઃ. ૨૦

વજના આભૂષણ રૂપ હે નાથ આપવું સ્વરૂપ સુંદર
રથામ સેધમાંથી ઉત્પન્ન થતી વીજળીના મહને હરનારું છે.
તેથી જ આપ તે વીજળી જેવું પીત વસ્ત્ર શ્રીઆંગ તથા કટિ
પર ધારણ કરેા છી.

પુરોવાતપાવુદ્સમયવિરહૈ સેધવિરહાવ
સુતપ્તાહં ગંતુંપદમપિ ન શક્તા તદિહ ચૈત્, સમાનો
થો સેધઃ, પુનરપિ કૃપાશકલ્યાભિલકૂવ્, તતો
માસેવ ત્વં નય નિજગૃહં તસ્ય ઐટિતિ. ૨૧

અગાઉ વર્ષાક્રતુનો પવન લાગવાથી સેધગર્જનના
વિરહથી મહાતપત થયેલી હું એક પણ રંગ માંડવા અસમર્થ
હતી એવું અહીં હિાથ તો આપ સેધથી મહાન છી તેથી
કેવી આપ આપની કૃપારસ અભિલ શક્તિથી એ સેધના
સમાન નિજગૃહમાં જલદી લઈ પધારો.

નાથેડુકૂલતાં યાતે સર્વં યાત્સુકૂલતામ્,
તસ્મિંરતદિપરીતે વુ સર્વસેવ ઘવેન્તથા. ૨૨

પ્રાણપતિ અણુકૂળ થાય ત્યારે સર્વ કંઈ અનુકૂળ જ થઈ જાય છે. તે ભે પ્રતિકૂળ થાય તો પછી સર્વ કંઈ પ્રતિકૂળ જ થાય છે.

યદિ પ્રિયસખીજનો મયિ કૃપાં કરોતિ સ્વયં
વિરુદ્ધશતમયહું ન ગણ્યે તથાપિ ક્ષણ્મ
મનોરથક્ષતાશ્રયે વજ્રવધૂતેડસ્મિન્મનપિ

વળધિપતિરેવ સે શરણુમસ્તુ દાસ્યાઃ સદા. ૨૩

પ્રિય સખીજનો સ્વયં મારા પર ભે કૃપા કરે તો સંકરો મારી વિરુદ્ધમાં હશે તોય તેમને હું નહીં ગણકારું. વજ્રસીમાંતિનીઓથી વિટળાયેલા શ્રીકૃષ્ણપ્રભુમાં મનોરથ કેવી લગાઓનો આશ્રય કરી, અમારા જેવી દાસીઓ માટે શ્રીવળધિરાજ જ શરણુ છે.

અપિ કાપિ સાપિ સંગ્રાતિ વરિવર્તિ

સપિ વળધિપયાણા

યાં નંદસુતુચુરલીતરલં ચોતઃ સમાદેધ્યાત્ . ૨૪
હુ સખી, શ્રીવળધિપ કૃષ્ણ પ્રભુ પ્રભો આણું વર્તન કરે છે ? એવી કૃષ્ણ સખી છે કે નંદપુત્ર શ્રીકૃષ્ણની સુકર સોરલીના સ્વરથી. જેવું ચિત્ત આકર્ષાયું છે !

અભિવર્ણતાનુરણા વા કિવા નગાનવાંકુરઃ,
સસુચ્યયપદં વોતિ ન સ નિશ્ચયભૂરભૂત્ . ૨૫

વક્ષસ્થળ રૂપ પર્વતની વચમાં નૂતન ભાગના અંકુરનો સ્નેહ પ્રગટ થવા છતાં તે ઉચ્ચપદને જાણે છે કે નહીં તેનો નિશ્ચય થયો છે વા નથી થયો ?

॥

વિસંગિત-૯

સંકેશઃ કાનવણુલવ રમણું તે સખીજનૈઃ,
સ કાશોપિ યદા નાસ્તે સમાહૃતા સ્વવેણુના. ૧

સખીજનો સાથે આપે રમણુ કર્યું. હવું એ દેશ ક્યાં અને એ કાળ પશુ ક્યાં જ્યારે આપે વેણુનાદ કરી સખીજનોની યોલાવ્યાં હતાં !

યઃ સર્વજઃ સર્વશક્તિર્મવાદીદિતિ શ્રુતિઃ,
તં પ્રપન્નસ્ય ચેવાપિ કથં દુઃખં ન વેદ તત્ . ૨

જેને શ્રુતિઓ સર્વજ કહે છે, ખણું જાણનાર કહે છે, સર્વશક્તિમાન, તમામ પ્રકારની શક્તિવાળા કહે છે એવા પ્રભુને હું શરણુ છું તો પછી મારું દુઃખ શું તેઓ નહીં જાણતા હોય !

હૈરે લ્પન્નામ નિર્વાક્રિત યથા શ્રુતિરહં સદા,
ચૃહ્ણુમિ યદદા નાથ તતથૈવાસ્તુ નાન્યથા. ૩

શ્રુતિઓ જે પ્રમાણુ આપના નામનો અર્થ સમજાવે છે તે પ્રમાણુ હું આપતું નામ લેયા કરું છું, રટયા કરું છું, તો શું હૈરિ એટલે દુઃખના હરનાર-એ અર્થ વચાઈ થશે, અન્યથા નહીં થાય ? આપ આપના નામ પ્રમાણુ મારું વિશેષાદુઃખ હરશે ?

કથં સ જુલે સસ્નેહમથ ત્વં પ્રત્યહં યથા,
ઘતિ પુથસ્મિતઃ પાતુ હૈરિશ્ચૈર્મજિરમ્યતિઃ. ૪

જેમ પૂર્વમાં તમારા સ્નેહનો હું ઉપયોગ કરતી હતી તેમ અત્યારે તેમ મારા સ્નેહનો ઉપયોગ કરો છો, જોવું પૂછવા થકી, ગોરસનો લોગ કરનાર, શ્રીહરિના દિમત-હૃદયમથ સ્વરૂપની સ્મૃતિ સદા મારું રક્ષણ કરો.

કિમિદં કુરુષે વત્સ મુસ્સાસંવુન્મુખાંપુજમ,
સ્વલંકૃતં ગંધતૈલકન્જલૈઃ કન્જોત્પાન. ૫

હું વત્સ, હું કન્જોત્પાન-કમળના જેવી આંખોવાળા, ગંધ તેલ અને કન્જળથી અલંકૃત અને માટીવાળા મુખાલવન્દથી આ શું કરો છો ?

કિ નાશ્રાવિ ત્વયા વૈભુસ્વરઃ સ્મરવિકસ્વરઃ,
સદાગતિગતિસ્તંભો નગસ્થિગતિચીતઃ. ૬

હું સાંખી, કામને ઉત્તેજિત કરનાર સુરલીનો સુંદર સ્વર તેને ન સંભળાયો, જે સ્વરના પ્રભાવથી સદા ચલ્લાયમાન જોવો. પવન દિશ્વર થઈ ગયો! અને સદા દિશ્વર જોવો. પૂર્વત ચલ્લાયમાન થઈ ગયો!

કિ ત્વયા મુખ્યતે કુન્જ તમઃપુન્જંબુજક્ષણિ,
ત્વન્મનોમણિહતી યઃ સ ઇદાનીં વનાંતરે. ૭

કમળના જેવી જેમની આંખો છે જોવા તેમે ઘાર અંધકરવાળી કુન્જમાં શું શોધી રહ્યા છો ? તમારા મનરૂપી મણિહર હરણ કરનાર જે છે તે તો અત્યારે વનાંતરમાં છે.

કરોતિ કમલાકાંતઃ કામિનાં કુટુણકરઃ,
પરકૃતં વિકૃતં નૈવ કદાચિદપિ કરચચિત્. ૮
કામિનીઓ પર દયા કરનાર કમલાકાંતે-સ્વામિનીઓના પત્તજો જે કહ્યું છે તેનાથી ભલ્લું કદાપિ અને કાઈપણ રીતે તેઓ નહીં કરે.

સૌસ્માનવતુ સર્વત્ર દદાત્વલિમતં સદા,
યઃ પ્રાર્થિતો લકતલ્જનૈઃ પપૌ વલિંદંધૌ ગિરિમુદ્રે
લકતોની પ્રાર્થનાથી પ્રભુજો દાવાનળનું પાન કહ્યું, ગિરિને ધારણ કર્યો. જોવા પ્રભુ અમારું સર્વત્ર રક્ષણ કરો અને અમને અમારું ઈચ્છિત સદા આપો.

સ્વવિશ્રાંતિસ્થાનં ત્રિજગતિ વિચિન્વન્સતિચિરા-
દતિશ્રાંતા શીતાનિલ મંલાદિધસ્યાલિસુધમા,
શનૈયાં નાસાયામકૃત તદયં સ્વેદજકુણ્ડ-
સ્વદંષ્ટ્રે મુકતાવદ્ધિધુમુખિ ચકાસ્તે પિપતિષુઃ. ૧૦

હું ચન્દ્રમુખી, ઘણા વખતથી ઘણી થાકેલી, શીતળ પવનની અભિલાષાવાળી, ચેતાની વિશ્રાંતિ માટેનું સ્થાન ત્રણે જગતમાં શોધતાં તેની સુગંધી ધીમેથી નાસિકામાં પ્રવેશવાથી સ્વેદજ્વલનાં કણો ચોતીની સમાન પતિમાં પૂંજુ શોભી રહ્યા છે.

ગણુયે કુચયોરિવ ત્વતપરાયણતાં પ્રિય,
ત્વકંરસપર્શસમયં શાત્વૈવાસ્તં બહિઃ રકુટી. ૧૧

હુ પ્રિય, મારાં એ સ્તનેને આપ તરફ પ્રેરણા હું મારું છું. આપના હસ્તસ્પર્શનો સમય બાણી બહાર પ્રગટ થયા છે.

પ્રાય: સત્યાનતોત્કર્ષી પરજીભાયાદદારતામ,
દાતર્પિયત એવાસીદનંતે દેયસુતમમ્. ૧૨

પોતાનો ઉત્કર્ષ ઘણું ઘડું સત્યાનમાં જ પ્રકટ કરવો. દારતાની એજ શોભા છે. દાતામાં એ જ ધર્મ બેઠો એ કે ઉત્તમ રસ યોગ્ય યાત્રમાં જ આપવો.

પ્રાદુર્ભવતિ વક્રસ્તવદંધર પીયૂષદશનસંયોગાત્,
તેનાશ્વતથીજ્વલં યુક્તં પ્રાણિપ્રિયે તસ્ય. ૧૩

આપના અધરાશ્વતમાં લાગેલ દંતક્ષતના સંયોગથી વક્રાર પ્રગટ થાય છે. તેના અશ્વતથીજ્વળી આપ એ જીવ પર કૃપા કરો એ યુક્ત છે, યોગ્ય છે.

મુહુર્ગતાગતજાનસ્તેહભાવેષુ તતિક્ષણીઃ,
વ્યાપ્તેભવાભાદિષુ વીડા મદ્વી તિષ્ઠેત્કથં વદઃ. ૧૪

આત્માની અંદર સ્તેહભાવ હૃદયમાં વારંવાર પ્રાપ્ત થવાથી, યોગ્ય, અયોગ્યવું જાન રહેતું નથી તેા પછી લોકલબ્બળથી કેમ સ્થિર રહેવાય તે આપ કહો.

યથાયથા પ્રિયાપાંગારપાતસ્તથાતથા,
તદાભિમુખ્યં બલસૈ વલેશ ક્ષત્રિયોસિ કિમ્. ૧૫

હું વલેશ, જેમ જેમ પ્રિયાબળના અપાંગ-નેત્રકાટકે કૃપી બાણિનો મારો આપના પર ચાલે છે તેમ તેમ આપ સ્વમુખ દેહી આવો છો. તેથી આપ ક્ષત્રિય છો કે શું? (જેમ મહુમાં ક્રોધ ક્ષત્રિય જેમ જેમ માર પડતો બધ તેમ તેમ સાસો આવતો બધ તેમ અહીં કામસુદમાં પ્રિયાના કદાક્ષરૂપી બાણિનો જેમ જેમ માર પડે તેમ તેમ પ્રભુ તેમની નિકટમાં આવતા બધ છે.)

પ્રિયત્વદંધરાચુતાદતિવિક્ષણા કિં નુ સા—
સ્વદૈવા નયનનીલનીભ્યુતે મદીયે તુ યત્,
યદૈવ મમ લોચને ત્વદંધરં સુસંગરછતે
તદૈવમધુપાવૃતો ભવતિ નાન્યદા સુંદર. ૧૬

હું સુંદર હુ પ્રિય, મારા નેત્રના જળરૂપી સેવની આપના અધરાશ્વતથી પશુ અતિ વિક્ષણતા છે, અહીં બ્યારે મારા નેત્રોમાં આવતો અધરસ પ્રાપ્ત થાય છે ત્યારે મારો મનરૂપી જ્વમર સાર્થિક થાય છે. બીજી રીતે નહીં.

શ્ચુચકતાસાન્યથા નૈવ કર્તું શક્ષ્યેતિ ચૈતદા,
કંસોદિકાલવપ્પ્લકથા તવૈવેતિ વદાન્યહમ્. ૧૭

શુભિમાં કહેલા વાક્યોને અન્યથા કરવાનું આપના મારે ને શક્ય ન હોત તેા હું કરું છું કે કંસ આદિ દૈત્યોને મારવાની કાળરૂપ શક્તિ આપશ્ચીમાં જ છે.

વિબતીયજનાક્ષાંતે નિબંધમંસ્ય ગોપનમ્,
દશે વિધાય સતતં રથેયમિત્યેવ ભાસતે. ૧૮

विजतीय लोवाशी आङ्गमाष्टु करयेव देशमां स्वधर्मवुं
गोपयन करवुं लोडिओ, क्षयुं रक्षयुं करवुं लोडिओ अने
स्वदेशमां व धर्मावरण करीने रहिवुं लोडिओ कोम माडुं
मानवुं छे.

सुस्थिरे नीक्षज्वहे स्थिरसौदाभनीयते,
स्थिरं भनी यदि क्षवेस्थिरं लाज्यं तदैव छि. १८
यंयणता विनाना श्याम वादणोमां वीजणी यष्टु स्थिर
हिय तेम मन ले स्थिर थाय तो व हुं माडुं लाज्य स्थिर
ययुं भानीश.

निवेदितात्मनिनेषु सद्दौदासीन्यमावरेत्,
प्रावाहिकारोपि त्रैस्युरुरोक्षैवोचिता यदा. २०
निवेदित लोवा सिवायना साजे सदा उदासीनयष्टु रहिवुं
लोडिओ अने तेओ। यष्टु ले अवाली लोवा थाय तो तेमनी
ओपेक्षा करवी व लयित छे.

श्याम इंचुड निदर्शनेन
भन्मानसोपयष्टुत्तरेपि भक्षान् सः,
गोडुवेकरन लवनभूर्ति-

भस्थितिरवङ्गयथैव ईपाष्टुः २१
श्रीगोडुववासीओना लवनरूप स्वरूप श्रीनाथल प्रष्टु
पोते भक्षान् लतां यष्टु इपाष्टु होवाशी सारा अतिशय नाता
मनमां श्याम इंचुडनी पेहे समाधि रहि छे. (ओवा प्रसांग
छे इ ओड समाये श्रीगुसांढिओ श्रीनाथलने धराववा माटे

श्याम वक्ष मंगोण्डुः आ वक्ष नावुं इतुं लतां यष्टु
पोतानी उचला ते वक्ष धराववानी इती तेथी श्रीनाथल
तेमनी उचला प्रमाष्टु आ नाता वक्षमां समाधि गथा.)

शक्तिप्राप्तिसाध्यानावस्थित्येतसा,
प्राप्तनिर्णयय गोविंदाय नमो नमः. २२
निरंतर आपनां दर्शनी व्यासवाणी, ध्यानावस्थित
चित्तवाणी, निर्णयने यामिदी, मादी लावना श्रीगोविन्द
प्रभुने वारंवार नमस्कार करे छे.

सप्यादिव्याप्युज्ज्वलप्रियापणौरिवाचितः,
परिधाय भक्तौ नीक्षइंचुडं गोपिकापतिः. २३
मित्रताते दीधे लष्टु इ कमणने वेदथा हिय कोम अने
श्रीस्वामिनीनां कटाक्षभाष्टुणी सेवाता हिय तेम, श्याम
इंचुड पहेरीने श्रीगोपिकापति शोलावा वाज्या.

राधागुष्टुः सहाविष्ट भधवांतर्द्विस्मरे,
तत्र गंतुमशकतं तथानं कर्णविलंबयष्टुत्. २४

श्रीस्वामिनीना सुहंर गुष्टुशी आवेश यामेदा
श्रीमाधव-श्रीशुषुष्टु प्रभुने हुं लक्ष्यमां स्मडुं छुं. करष्टु इ
त्यां जवा माटे हुं अशकत छुं माटे स्मरष्टुशी श्रीस्वामिनीना
ते गुष्टु। सारा कानमां प्रवेश करे.

જાનેન સાધનેશ્વર્યૈઃ શુન્યાનસ્માનુદા રવયમ્,
અનુગ્રહણતિ સોરમાકં પ્રભુઃ શ્રીવલ્લેશ્વરઃ. ૨૫

અમે તો જ્ઞાન તથા અન્ય સાધનોથી શુન્ય છીએ,
રહિત છીએ તો પણ અમારા પતિ શ્રીજીવર્ધનધર અમારા
પર અનુગ્રહ કરશે.

એક કર્મપ્રવૃત્તાઃ સતતમિહ પરે ભક્તિપૂર્ણાદ્ભિત્તાઃ
દ્વિચિજ્ઞાનૈકનિષ્ઠાઃ પ્રભુચરણનમસ્થાત્વૃત્તૌઘવિત્તાઃ;
તત્તનિષ્ઠાવિહીનં જગદ્દધિપથઃસંસૃતૌ દીનમીનં
મા કચિયત્કૃષ્ણહૃદુઃ કૃપયિત્વિમિહ તે વલ્લભીયા મસૈતિ. ૨૬

એકે તો સતતદિવસ કર્મમાં પ્રવૃત્તિવાળા હોય છે,
એકે ભક્તિથી પૂર્ણ ચિન્મયોદા ચિત્તવાળા હોય છે, એકે
જ્ઞાનમાં એકનિષ્ઠાવાળા હોય છે, એકે પ્રભુના ચરણોમાં
નમન કરતા રહેવાની ઇચ્છાવાળા હોય છે. આમાંની એકપેષ
બંધની નિષ્ઠાથી વિહીન હું જગતરંગી દરિયામાં પડેલ દીન
મીન—મસ્ જ્યો છું તેના પર શ્રીકૃષ્ણ કરણરૂપ બની કૃપા
કરવા તૈયાર થાવ કરણ કે “વલ્લભીય મારા છે”, એવું
આપશ્રીકૃં વચન સ્વત્વ છે.

卐

શ્રીજીવિદગ્રણ દ્રુટનાં પ્રકાશનો

સહિત્યર્થ નામ સૂરત ગામ

ક્ર. નં.	વર્ણન	પૃ. નં.	ક્ર. નં.	વર્ણન	પૃ. નં.
૧.	રસેશ્વરનો રસથાળ ભા. ૧ થી ૩	૫૫	૩૧.	શ્રી	૬૫
૨.	રસેશ્વરનો રસથાળ ભા. ૩	૨૫	૩૦.	શ્રી	૩૦
૩.	આશરો એક શ્રીવલ્લભાધીશનો	૧૫	૧૮.	શ્રી	૧૮
૪.	શ્રીવલ્લભાચાર્યજીની દાશનિક પરંપરા	૩૦	૩૫.	શ્રી	૩૫
૫.	હરિરસ તબાહી તો ભય પૈશે	૧૦	૧૪.	શ્રી	૧૪
૬.	અદેશદનીવું મહારસદાન	૬	૬.	શ્રી	૬
૭.	સંસ્થિતસેવાવિધિ	૭	૭.	શ્રી	૭
૮.	પશુનાસ્તુતિસુખાવલી	૬	૮.	શ્રી	૮
૯.	ભ્યાનવદો (આઠ)ની સંસ્કૃતમાં ટીકા	૨૦	૯.	શ્રી	૨૦
૧૦.	નામરમરણ્ય પુસ્તકા નં. ૨૦	૨૦	૧૦.	શ્રી	૨૦
૧૧.	શ્રીભાલકૃષ્ણપ્રભુવું ચિત્રભા વિવિધ રંગોમાં ૧૬૪x૨૨૨	૨૫	૧૧.	શ્રી	૨૫
૧૨.	પુલ્કિષ્ણવ્ય મોટો રૂ. ૩૩ મધ્યમ રૂ. ૨૩	૨૩	૧૨.	શ્રી	૨૩

૧ થી ૮ એજન્ટો મારફત મળવાના ભાવે.
૯ થી ૧૨ કાર્યાલયમાંથી રૂબરૂમાં મળશે.

ટપાલ ખર્ચ સાથે M. O. અથવા ડ્રાફ્ટ મોકલો

શ્રીજીવિદગ્રણ દ્રુટ, નવરત્ન એપાર્ટમેન્ટ,
વજાપીઠ હવેલી પાસે, ચૌડાભાવર સુરત-૩.